

MAGYAR PÉNZÜGY

A PÉNZINTÉZETEK, RÉSZVÉNYTÁRSULATOK ÉS A NAGYIPAR KÖZLÖNYE.
POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, PÉNZ-, BIZTOSÍTÁS- ÉS KÖZLEKEDÉSÜGYI SZAKLAP.

Előfizetési ár: Egy évre 24 kor. — félévre 12 kor. —
HITELES SORSOLÁSI ÉRTESSÍTŐ MELLÉKLETTEL.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
KORMOS ALFRÉD

Megjelenik minden csütörtökön.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bpest, V., Sas-utca 13.

TARTALOM: Komédia. — A postatakarékpénztárak új üzletága. — Államkölcson és kamatláb-politika. — Nepotizmus a hazai román bankoknál. — A pénzügyi tisztviselők anyagi helyzete. — Rochette. — A Németbirodalom új (postai) csekkrendszere. — A gabonatözsderől. — Különfélék. — Közgyűlési határidők. — Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok cégjegyzéke. — Szerkesztői üzenetek.

Komédia.

Tudjuk és valljuk, hogy a parlamenti bankbizottsággal, mely a legkomolyabb képpel kezd az önálló magyar jegybank előkészületeinek a megtételéhez, rút komédiát üznek. Nem mintha a bizottságnak akárhány tagja tényleg nem venné komolyan a dolgot, sőt annyira óhajtják a nemzeti bankot, ezt a kívánatos, becses és az ország léteérdekére a mi meggyőződésünk szerint is igen előnyös célt, hogy nem látják, hogy mennyire távol estünk tőle. A jóhiszemű bizottsági tagok nagy komolysággal készülnek a szakértők előadásából megismerni a bankügy rejtelmét és a részletkérdések tömkelegébe fejestül beleugranak, hogy egy-kettőre, mint vértezett banktudósok álljanak elénk, akik megépítik az önálló bank nagyszerű épületét.

Közben pedig nem veszik észre, hogy minden erőlködésük már az első percztől fogva meddő. És nem akad józan és őszinte államférfiu, aki megmondaná nekik, hogy hagyják abba ezt az egész komédiát. Az önálló magyar bankot megcsinálni nem lehet, mert már a kiegyezésben lehetlenné tettük. Ne bolondítsuk tehát magunkat és az országot: az önálló magyar bank 1911-re való felállítását verjük ki a fejünkéből.

Ez a férfiu azonban nincs sehol. Aki erre az őszinteségre állásánál fogva köteles volna, az nem beszél ilyen tisztán és világosan, hanem minden lehető alkalommal, amikor nyilatkozatra szorítottatik, kertel és burkol, tekint ide, tekint oda, de soha tiszta bort a pohárba nem önt. A komédia szerzője egyenesen ez a kiváló férfiu. Ő csinálta meg, ő játsza és ő játszatja végig. Minden nagyobb lelki emóció nélkül, fagyos hidegvérrel kijelentette, hogy az önálló magyar bank megvalósításának igen nehéz praktikus akadálya az aranykérdés, melyet a kiegyezés híres bankformulája vetett felszínre. Csodás humorral állítja fel az aranykérdés óriási perspektíváját, tullicizálván a legosztrákabb osztrák spicczmüllereket, akiken a humorista

pénzügyi zseni jóval tulmegy. Amikor pedig a jovialis férfiu még a koporsósöveget is bevverte a magyar jegybank koporsójának a fedelébe, kedves mosolylyal kijelenti, hogy de azért a külön magyar jegybank „jogilag” biztosítva van. És a magyar spicczmüllerkék, akik nagyképpel és kis sejtellemmel sürgölődnek-forgolódnak a magyar jegybank szépen kiczirkalmazott, tervrajza körül, örülten éljenzik a nagy férfiut, aki ime biztosította „jogilag” azt, ami már 1867-ben biztosítva volt ugyanilyen „jogilag.” A függetlenségi parti bankbizottsági tagok egyebet nem látnak, nem hallanak, mint hogy „jogi” akadálya a magyar banknak nincs. Mit bánják ők, ha lényegileg és tényleg lehetetlen is a bankot megcsinálni?

Mi azonban azzal a nyíltsággal, mely a politikai hunczutságok tekervényes utain nem szokott kirándulásokat rendezni, megmondjuk, hogy az *önálló magyar bankból 1911-re nem lesz semmi*, bárhogy nedvesítsék is a markukat azok a részint jóhiszemű, részint tudatlan, részint spekuláns urak, a kik beigérik még ma is az országnak és a legkomolyabb ábrázattal foglalatoskodnak a bank létesítése körül. És állítjuk teljes határozottsággal, hogy ezt Wekerle Sándor miniszterelnök szintén jól tudja, sőt természetsszerűleg sokkal jobban tudja mindenkinél. Nem hiába kel már most — mielőtt a közvélemény még vádat kovácsolt volna ellene — a bankformula védelmére, mondvan, hogy a valutára vonatkozó megállapodás kérdése a két állam egymás közötti fizetési tekintetében felmerült mindannyiszor, valahányszor a bank kettéválasztásáról volt szó.

Wekerle már ma jó előre elhárítja magáról a bankformula ódiumát, amikor az ország még nem is tudja, hogy éppen ez a *bankformula vágta be a magyar önálló bank utját*. A bankformulában aranyfizetési kötelezettség van megállapítva. Ezt Wekerle koncedálta az osztrákoknak, hogy a bank kérdése „nyitva” maradjon. Mekkora vívmányul zengtek akkoriban a Kárpátoktól az Adriáig, hogy ime a bank kérdésében szabadkezet tartottunk fenn magunknak. Holott a valóságban az aranyfizetési kötelezettség a legsúlyosabb bilincset rakta a kezünkre. És ha Wekerle már most kezdi hirdetni, hogy ez az aranyklazula nem novum, mert már 1877-ben felmerült, hát erre az a válaszuk, hogy 1877-ben nem volt még a két államnak rendezett valutája és az

osztrák pénz éppen olyan diszázsióban laborált, mint a magyar, hogy tehát akkoriban a valuta rendezése előtt az aranykérés Ausztriával szemben a maihoz hasonló nehézséget nem okozhatott volna, illetve e nehézségek éppen oly súlylyal neheztedek volna Ausztriára, mely csak úgy nyögte a diszázsió fájdalmait, mint mi magunk.

Ma azonban a helyzet az, hogy Ausztria a maga sokkalta fejlettebb pénzügyével, államhittelével — amelynek főlénye a mienk felett már a járadékok $4-4\frac{1}{2}\%$ -os árfolyamkülömbözetében is kitejézésre jut, az aranyfizetést sokkalta könnyebben teljesítheti majd, mint mi. Sőt Magyarország egyáltalán képtelen lesz erre. Mert a kvóta elvisz évente 100 millió koronát, az állampénzügyi egyéb szolgáltatások és kötelezettségek legalább ugyanannyit, úgy hogy évente legkevesebb 200 millió arany vándorolna ki az országból a közös pénzügyminiszterium pénztárába, amely tudvalevőleg Bécsben van. Tehát két év alatt annyi, mint a mennyi a magyar jegybank egész érczincse volna kedvező esetben. Ezt az aranyat előteremteni vagy egyáltalán nem bírni, vagy csak oly rengeteg áldozatokkal, amelyek a diszázsiót óriásivá növelnék. Az arany fizetési kötelezettség, melyet a bankformula megállapít, tehát oly akadály a önálló magyar jegybanknak, mely mellett komolyan hirdetni a bank három év múlva leendő felállítását vagy naivitás, vagy tudatos roszhiszeműség.

Hanem azért a bankbizottságosi folyik vigan tovább. A szakértők részéről élvezendő kioktatásra már türelmetlenül készülnek a jó urak. Soha ilyen tanulmányt! Mellesleg mondván, a szakértők sorában emlegetnek olyanokat is, akik a jegybankokról éppen csak annyit tudnak, hogy az ezresbankó nagyon ritka és állítólag ibolyaszínű.

Pedig isten legyen irgalmas a szegény szakértők lelkének. Ha az önálló bank felé hajlanak, a hatvanhetesek tudatlan, járatlan, hozzá nem értő laikusoknak fogják őket deklarálni. Ha pedig a közös bank érdekében szól a szakvéleményük, a függetlenségek fogják őket lehazaarulózni. Sok babér nem terem a szegény bankszakértők számára.

A káosz fölött pedig ott trónol fenn a magasban, fölényes mosolylyal az ajkán, a magyar pénzügyi Olympus Jupitere. Egykedvűen, fásultan nézi végig az aprószentek tülekedését, de azért nem zavarja a játékot, sőt néha maga is rug egy goalt, hogy a lapdán aztán tovább marakodjanak. Jupiter jól tudja, hogy mindez csak játék és a végén állni és élni fog a közös jegybank. De azért hadd folyjon vigan a komédia.

Ezerkilencszáztíz végeig biztosan kijátszszák magukat a fiuk. Addigra pedig már készen lesz az Osztrák-magyar bank szabadalma.

A postatakarékpénztár új üzletága.

Zárt betét- és járadékkönyvecskék.

A m. kir. postatakarékpénztár közelebb igen előnyösnek ígérkező új üzletágot léptet életbe s e téren az osztrák postatakarékpénztárt megelőzi. Az új üzletágak a *zárt betéti- és járadékkönyvecskék* intézményének meghonosítását tárgyalja, amely üzletág elsősorban a kisemberek, vagyis a

postatakarékpénztár klientelájának fontos anyagi érdekeit szolgálja, de mint alább látni fogjuk, az *államhittelnek* is jó szolgálatokat fog tenni.

A zárt betéti könyvecske lényege abban áll, hogy a betevő betéte felmondásának jogáról egy, előre kikötött feltétel teljesüléseig önként lemond s az esedékes betétkamatokat is vinkulálhatja. A felmondási jog tehát csak akkor éled fel, ha a kitűzött feltétel bekövetkezik, vagy ha a feltétel be nem következhetése konstatálva van. Ily módon nemcsak a zárt könyvecskére elhelyezett első betét marad lekötvé, hanem minden további nyilatkozat nélkül leköttettek tekintetnek mindazon további betétek is, melyeket a betevő zárt betéti könyvecskéjébe irat be.

A zárt betéti könyvecske intézménye Németországban már a 80-as évek óta ismeretes. *Szászországban* 1888-ban már 74 takarékpénztárnál több mint 8000 betéti könyvecske volt vinkulálva. Szászország példáját követve, *Poroszország, Elzász-Lotringia* és más német államok takarékpénztárai is meghonosították ezt az üzletágot, sőt a németbirodalmi postatakarékpénztárról szóló törvényjavaslatban is előfordul a zárt betétkönyvecskék intézménye.

Az új üzletág *előnyeit* a következőkben állapíthatjuk meg: A postatakarékpénztár tudvalevőleg a legszegényebb emberek takarékosági hajlamának áll szolgálatában, ámde ez a hajlam gyakorta hirtelen kialszik, a betevő a fénytűzési és élvezetvágytól ösztönözötten, nem ritkán a szükség által kényszerítve, kiveszi és elkölti a fillérenként összegyűjtött, sokszor bizonyos célra szánt betéteket és annak elköltésével kihál lelkéből a takarékosági hajlam is. Ezen esélyeknek áll utjában a zárt betéti könyvek intézménye, mely a betétnek a kitűzött feltétel bekövetkezése előtt való kivételét lehetlenné teszi, minélfogva a betevő kénytelen a pénzköltésre csábító vágyakat leküzdeni, a szükség beálltával másképp segít magán s ekként eléri azt, hogy a rá nézve oly annyira fontos időpont bekövetkeztével betéteire támaszkodhassék. Így biztosíthat magának sok szegény ember bizonyos tőkét például házasulása idejére, mások a katonakötelezettség beálltára. Es mivel épp a „biztosítás“ kifejezésével élünk, különösen ki kell emelnünk az intézmény *önbiztosítási jellegét*. Szegény s tegyük hozzá, műveletlen emberek ritkán szánják rá magukat az élet- és járadékbiztosítás igénybevételére, sőt ha rábeszélés folytán biztosítják is magukat, a biztosítási díjak befizetését, mint a biztosításügyi statisztika bizonyítja, közülök sokan csakhamar abban hagyják s befizetett pénzüik részben vagy egészben a cél elérése nélkül vesz el. Ez a postatakarékpénztár által közelebb életbeléptető üzletág igénybevétele mellett nem történhetik, mert a betevő, akár elhelyez további betéteket, akár nem, pénzét a felmondás feltételének beálltával, úgy akkor is, ha a feltétel nem következhetik be (például nem sorozzák be katonának) okvetlenül visszakapja, sőt ha a betét kamatait is vinkulálta, szépen felszaporodott összegben kapja vissza. Az e nemű betétek kamathozama pedig nagyobb lesz, mint a bármikor felmondható betéteké s már ez a körülmény is fokozni fogja a betevők takarékoskodási hajlamát és őket további leköttött betétek elhelyezésére fogja ösztönözni.

Mindazonáltal a postatakarékpénztár a kérdéses új üzletággal sem a takarékpénztárak, sem a biztosítók érdekszféráját nem érinti. A betétek ily módon való elfogadását eddig egyetlen takarékpénztár sem vezette be, minél fogva e téren a postatakarékpénztár annál kevésbé lép ki a verseny terére, mert azok a kisemberek, kiknek igényei számításba vétettek, tulnyomó részben nem tartoznak a takarékpénztárak betevői közé. A biztosító intézetek is nyugodtak lehetnek, mert azok, akik kellő műveltséggel bírnak az élet- és járadékbiztosítás előnyeinek megértésére, bizonyosan nem fogják a tényleges biztosítást a betétek leköttetésének üzlet-

ágával felcserélni. Sőt bizonyos, hogy a postatakarékpénztár ezen üzletága klientelát nevel a biztosítóknak, mert sok kisembert, akik eddig a biztosításról fogalommal sem bírtak, a biztosítás előnyeinek felismerésére képesít.

Nagy előnyt látunk — és pedig már nemcsak a postatakarék betevőinek érdekei, hanem országos szempontból — abban is, hogy a postatakarékpénztár a zárt betéti könyvecske alapján, ha a betétösszeg a törvényben megszabott maximumot már meghaladja, a többlet erejéig hivatalból értékpapírokat vásárol, de ha a betevő kívánja, a betét teljes összege értékpapírok vásárlására fordítható. Minden esetben a betevő részére vásárolt papírokról *járadékkönyvecske* állítatik ki, mely szintén vinkulálható. Az alább leközöndő szabályzat bővebben megmagyarázza az új üzletág ezen részének szervezetét, itt csak azt említjük meg, hogy államhitelünk szempontjából igen nagy előnnyel fog járni az, ha állami értékeink megszerzésével a kisemberek megbarátkoznak. Franciaországra nézve az tette lehetővé államadossági címleteinek a külföldi pénzügyi piacok elkerülésével a belpiacon való elhelyezését és ezek kamatozomával a nemzetvagyon gyarapítását, mert ott a legszegényebb emberek köreiből is igen sok állami érték van elhelyezve. Mi szegény ország vagyunk ugyan, de közsegeink kezén még sok millió korona fekszik gyümölcsözetlenül és ha ennek csak egy része is állami értékek vásárlására fordítható, már kevésbé függünk a külföldi pénzügyi piacok eventualitásaitól és szeszélyétől.

Ami az új üzletág bevezetése révén a postatakarékpénztárra háruló *költségeket* illeti, azok alig figyelembe vehetők. A zárt betétkönyvek forgalma a rendes betétforgalom keretében bonyolítottatik le, tehát a személyzeti kiadások csak a forgalom általános növekedésének arányában emelkednének. Egy-két új nyomtatványra van szükség, melyek előállításai csekély költsége az óriási előnyökkel szemben elenyészőnek látszik.

Ezeket láttuk szükségesnek a postatakarékpénztár új üzletágáról általánosságban elmondani. Habár azonban az előnyök nyilvánvalóak, mégis bizonyára nem lesz kicsiny azoknak a száma, akik közönnnyel vesznek tudomást az újításról, sőt olyanok is lesznek, akik a kívánatos eredmény elérhetését kétségbe vonják. Hát ami az eredményt illeti, nagyon természetes, hogy annak számottevő mivoltára csak hosszabb idő után lehet számítani, mert oly újításról van szó, amelynek meghonosítása terén a postatakarékpénztár uttörő munkára vállalkozik, már pedig minden uttörésnek súlyos akadályokkal kell megküzdenie. Azonban a postatakarékpénztár már jól megalapozta a most bevezetendő újítást; százaknak lelkében ébresztette fel a takarékoskodási hajlamot és pedig oly egyéneket nyerve meg betétforgalmának, akik azelőtt megtakarított filléreiknek ily módon való gyümölcsöztesítéséről fogalommal sem bírtak. Innét már csak egy lépést kell tenni a zárt betétüzlethez és ezt a lépést egyre többen fogják megtenni, mert egyre többen győződnek meg az intézmény előnyös voltáról. Mi tehát nem tartunk attól, hogy a postatakarékpénztár e téren nem fog ép oly fényes eredményeket elérni, mint aminőket egyéb üzletágainak kultiválása terén elért, sőt bizonyosak vagyunk abban, hogy az új üzletág jelentékenyen gyarapítani fogja azon érdemeiket, melyek a postatakarékpénztár eddigi működését kísérték.

*

A zártbetét- és járadékkönyvecskek szabályzatát, mellözve annak a belkezelést tárgyazó részleteit, a következőkben ismertetjük:

A zárt betétkönyvecske lényege. A zárt betétkönyvecske lényege abban foglalható össze, hogy a betevő (befizető) az arra elhelyezett betétösszegek felmondásának jogáról, egy előre meghatározott feltétel teljesüléseig, önként és visszavonhatatlanul lemond.

A betétkönyvecskek zártta nyilvánítása és következményei. A postatakarékpénztár minden egyes betevőjének (befizetőjének) jogában áll, a törvény és jelen rendelet határozatainak megfelelően, betétkönyvecskejét (a harmadik személy részére váltott betétkönyvecskeket) akár az első betét teljesítésekor, akár később is, a 3. §-ban felsorolt feltételek egyikének kikötése mellett zártta nyilvánítani, minek következtében a betevő fölmondási jogát az előre meghatározott feltétel teljesüléseig nem gyakorolhatja. A befizető fölmondási joga pedig csak akkor éled föl, ha a betevő még a feltétel teljesülése előtt elhal.

A zártta nyilvánítás kiterjedhet a kamatokra is, de a betevő (befizető) a kamatfelvezetést fönttarthatja magának.

A zártta nyilvánításkor kiköthető feltételek. A betét és járadékkönyvecskek zártta nyilvánítása

A) egyéni betevők,

B) egyéni befizetők,

C) jogi személyek részéről a következő feltételek egyikének kikötése mellett történhetik:

a) A betétkönyvecske zártta nyilvánítása *nagykorúság esetére*: ezen feltétel kikötésének következménye az, hogy a betétkönyvecske elhelyezett betétösszegek csakis akkor fizettetnek ki a betevőnek, ha 24-ik életévét már betöltötte, vagy pedig igazolja, hogy azt megelőzőleg nagykorúnak nyilvánított. A kiskorúság meghosszabbítása esetén a postatakarékpénztár a gyámhatóság megkeresése alapján intézkedik; a kiskorúság esetleges meghosszabbítása azonban hivatalból nem kutandó.

b) *Férjhezmenés esetére*. A betevő fölmondási joga annak igazolásakor, hogy a feltétel teljesült, föléled. Ha a betevő 30-ik életévét már betöltötte, a betétkönyvecske még az esetben is megnyílik számára, ha a kikötött feltétel addig nem is teljesedett be.

c) *Katonai szolgálat esetére*. Ezen feltétel azon időpontban tekintendő beteljesedettnek, a midőn a betevő igazolja, hogy tényleges katonai szolgálatra behivatott. A betevő, ha katonai szolgálatra végleg alkalmatlannak nyilvánított, vagy (24) huszonnegyedik életévét már betöltötte, fölmondási jogát újból gyakorolhatja.

d) *A betétkönyvecske zártta nyilvánítása meghatározott időre*. A betevőnek időjében áll fölmondási jogának gyakorlásáról bizonyos meghatározott időre lemondani. Azon időtartam azonban, melyre a betétkönyvecske zártta nyilvánítottatik, három (3) évnél rövidebb és huszonöt (25) évnél hosszabb nem lehet.

e) *A betétkönyvecske zártta nyilvánítása számszerűleg meghatározott összeg erejéig*. A betevő fölmondási joga ezen feltétel választása esetén mindaddig szünetel, míg betétje a meghatározott összeget el nem érte. A zártta nyilvánítás hatálya azonban ennek a postatakarékpénztár által történt tudomásvételétől számított huszonöt (25) év elteltével az esetben is megszűnik, ha a betét addig a meghatározott összeget nem is érte el. Jogában áll továbbá a betevőnek betétje egy részét is zártta nyilvánítani, míg az ezt meghaladó betétösszeg fölött teljes rendelkezési jogát fönttarthatja. A zártta nyilvánított összeg azonban az 1898. évi VIII. t.-cz. 1. §-ában egyéni betevők részére 4000, jogi személyek részére 8000 koronában megállapított kamatozó betétmaximumot meg nem haladhatja.

Az egyéni befizetők az A) pont a) e) szakaszaiban felsorolt feltételek bármelyikét választhatják. A feltételek kikötése a befizetők részéről azonban természetesen csakis a betevők javára történhetik és ebből kifolyólag a betétkönyv zárt jellege a befizető javára csakis a betevő elhalálása esetén szűnhetik meg. A befizető elhalálása azonban a zártta nyilvánítás hatályát és a betevő jogait nem érinti.

Jogi személyek a zárt betétkönyvecskeknek akár betevői, akár befizetői lehetnek. Jogi személyek mint betevők, saját betétkönyvecskeiket csakis a) meghatározott időre, mely időtartam három (3) évnél rövidebb, de huszonöt (25) évnél hosszabb nem lehet, valamint b) számszerűleg meghatározott összeg erejéig, mely azonban a betétkönyvecskekre nézve 8000 koronát meg nem haladhat, nyilváníthatják zártta. Csakis ugyanezen két feltétel egyikét választhatják a jogi személyek mint befizetők akkor, ha más jogi személyek részére váltanak betétkönyvecskeket. A jogi személyek, mint az egyéni betevők részére váltott betétkönyvecskek befizetői azonban az A) pont a)–e) szakaszaiban felsorolt öt feltétel bármelyikét választhatják.

A járadékkönyvecskek zártta nyilvánítása. A betevő (befizető) betétkönyvecskejének zártta nyilvánításakor, vagy azután is, ugy rendelkezhetik, hogy részére betétjének 1 koronát meghaladó része erejéig az intézet útján beszerezhető értékpapírok vásároltassanak és az intézet által a betevő nevére szülő zárt járadékkönyvecske kiállítására ellenében letétben őriztessenek mindaddig, míg a betétkönyv zártta nyilvánításakor kikötött feltétel be nem teljesedik. Zárt betétkönyvecske terhére vásárolt értékpapírokról csakis zárt járadékkönyvecske állítható ki.

Értékpapíroknak hivatalból való vásárlása zárt betétkönyvecskek terhére. A zárt betétkönyvecske alapján, ha a betétösszeg a törvényben megállapított maximumot már meghaladja, a kikötött feltétel azonban még nem teljesült, a többlet erejéig hivatalból értékpapírok vásároltassanak s ezekről szintén zárt járadékkönyv állítható ki.

A nyílt betétkönyvecske alapján váltott járadékkönyv zártta nyilvánítása. A nyílt betétkönyvecskek tulajdonosai is szereshetnek zárt járadékkönyvet, anélkül, hogy betétkönyvüket is vinkulálni tar-

tozának, a járadékkönyvek zártta nyilvánítása azonban csak a betét-könyvecskére nézve megállapított módon történhetik.

A nyílt betétkönyvecske alapján váltott járadékkönyv zártta nyilvánítása. A nyílt betétkönyvecskék tulajdonosai is szerezhetnek zárt járadékkönyvet, anélkül, hogy betétkönyvüket is vinkulálni tartoznának, a járadékkönyvek zártta nyilvánítása azonban csak a betét-könyvecskére nézve megállapított módon történhetik.

A szelvények zártta nyilvánítása. A zárt járadékkönyvekre elhelyezett értékpapírok esedékessé való szelvénykamatai is zártta nyilváníthatók, kivéve, ha a járadékkönyvhöz tartozó betétkönyvecske nyílt.

A betét- és járadékkönyvecskék zártta nyilvánításánál szem előtt tartandó szabályok. A zártta nyilvánításnak a betevő (befizető) részéről írásbeli nyilatkozatban kell történnie, mely célra a postatakarékpénztár a közvetítő hivatalokat megfelelő úrlapokkal látja el. Ezen díjmentes postatakarékpénztári nyomtatvány használata a betevőkre (befizetőkre) nézve kötelező. A zártta nyilvánított betét (járadék) könyvecskének csak egy betevője lehet, hét vagy több egyéni betevő (jogiszemély) nevére szóló betétkönyvecske, nemkülönben az elvesztett, vagy megsemmisítési eljárás alatt álló betétkönyvecské nem vinculálhatók. A betevő (befizető) csakis a 3. §-ban felsorolt föltételek egyikét választhatja; a betétkönyvecskének két vagy több föltétel teljesüléseig való zártta nyilvánítását a postatakarékpénztár nem veheti tudomásul.

A megfelelően kitöltött és aláírt nyilatkozat, melyhez a zártta nyilvánított betét (járadék) könyvecske is mindenkor csatolandó, a közvetítő hivatal utján a postatakarékpénztárhoz portómentesen küldendő be. A zártta nyilvánítás a nyilatkozat aláírása után a betevő (befizető) részéről vissza nem vonható, viszont ezen időpontig élvezi a 18. §-szerinti magasabb kamatot. A postatakarékpénztár és közvetítő hivatalai a zárt betétkönyvecskékre visszafizetéseket nem teljesíthetnek. A zárt betétek után már esedékessé vált kamatok azonban, amennyiben zártta nem nyilvánítottak, a postatakarékpénztárnál (a 22. számú nyomtatványon) szabályszerűen fölmondhatók. A betétkönyvecske átruházása a zárt jellegét nem szünteti meg.

A zártta nyilvánítás hatályának megszüntetése. A kikötött föltétel teljesülésekor a betét (járadék) könyvecske zárt jellege megszűnik és a betevő, az esetleges befizető külön megkérdezése nélkül a teljes betétösszeg (és kamatainak) visszafizetését kívánhatja, illetőleg a járadékkönyvre elhelyezett értékpapírok fölött szabadon rendelkezik. A betevő a feltétel beteljesülését, ha ezen körülmény a zártta nyilvánításról szóló nyilatkozatában foglalt adatokból kétséget kizárólag meg nem állapítható, okmányokkal igazolni tartozik.

A betétkönyvecske zárt jellege továbbá akkor is megszűnik, ha a betevő igazolja, hogy a kikötött föltétel már nem teljesülhet. Végül a zártta nyilvánítás hatályát veszti a betevő elhalalozása (a jogi személy megszűnése vagy csődbe jutása) esetén is.

Az utóbbi esetben a tömeggondnok a közadós követelését — az 1885. évi IX. t. cz. 24. §-ának utolsó bekezdése értelmében — a postatakarékpénztárnál fölmondhatja és nyugta mellett fölveheti.

A zárt betétkönyvecskék tulajdonosainak biztosított kedvezmények. A zárt betétkönyvecskék tulajdonosai mindazon kedvezményeket élvezik, melyekben az 1885. évi IX. t. cz. a betevőket általában részesíti.

A postatakarékpénztár a zárt betétkönyvekre elhelyezett betétek után, a takarékbetétekre nézve általában megállapítottnál nagyobb kamatot fizet. Ezen kamattöbblet azonban kevesebb, mint $1\frac{1}{2}\%$ nem lehet. A zárt betétkönyvekre elhelyezett takarékbetétek kamatlába ezidő-szerint $3\frac{1}{2}\%$ -ban állapították meg.

Államkölcsön és kamatláb-politika.

Bármerre tekintünk, mindenütt találkozunk az államkormányok olyan törekvéseivel, melyek célját új és kedvező feltételek mellett kölcsönök kontrahálása képezi. Nálunk is jelentékeny beruházási kölcsön vár végrehajtásra, de még alig történt e tekintetben más, mint fesztelen és kötelezettség nélküli tárgyalás az ősi Rothschild-csoporttal. Komoly hitelakciót nem is lehetett az utóbbi időben kifejteni. Egyfelől a pénz drága volt és egész bizonytalan volt a nemzetközi tőke magatartása egy új, nagy magyar kölcsönrel szemben. Hasztalan buzditani a vidéki penzintézeteket, hogy magyar értékekbe való befektetéssel tegyék lehetővé a külföldi tőke nélkülözhetését. Nem lehet szemrehányást tenni a vidéki és általában a magyar penzintézeteknek, hogy befektetésnél a magyar állampapírokkal szemben szűkkeblűek, mert e tekintetben most már alig terhelő mulasztás az intézeteket.

Mig mi kontemplálunk, Németország újabb kölcsönrel csillapítja pénzügyi szükségét. A múlt évben minden pénzpiacot lényegesen irritált

a német birodalmi kincstári jegyek ugyszólván szünet nélküli kibocsátása. Egy negyed év előtt jött a német 4% -os kölcsön, amelyre 180 millió márkát fizettek be és most Németország és Poroszország egyszerre 850 millió márka kölcsönt kér, ami megfelel 1000 millió koronának. Bajorország nem rég 4% -os kölcsönt vett fel és a németországi városi kölcsönök kamattétele már $4\frac{1}{2}\%$. A mostani nagy német kölcsön, mely a legközelebbi napokban kerül kibocsátásra, a legnagyobb pénzügyi művelet, a $2\frac{1}{4}$ milliárdos és 5% -os orosz kölcsön óta, mely két év előtt és a japán háboru befejezése után bocsátott ki. Mindenki tudta, hogy Oroszországnak a horribilis összegre szüksége volt, hogy a két évi borzalmas háboru költségeit likvidálhassa. Hogy azonban Németország a legmélyebb béke idején miért veszi igénybe a pénzpiacot minden évben, azt bajos és nehezebb megállapítani. Igaz, hogy a felveendő pénz jelentékeny része beruházásokra fog fordítani, Mig azonban a beruházások teljesítése számos évre van felosztva, az egész szükséges összeget a német birodalom már most veszi fel. Az új német kölcsönrel különben a teljes $4\frac{1}{2}\%$ -os kamatozás teljes tíz évre van biztosítva és ez időszak letelte után nem automaticen áll be a kamatláb leszállítása, hanem az fog történni, amit az új évtized pénzügyi viszonyai megadnak és parancsolnak.

Az államok sokkal könnyebben tudnak védekezni a megdrágult pénz követelményeivel szemben, mint a magánember. Ha az új német kölcsönért 4% -ot fizetnek $3\frac{1}{2}\%$ helyett, 850 millióval ez évenként $4\frac{1}{2}$ millió márka nagyobb megterheletésnek felel meg. Másfelől azonban az államnak a pénz drágulásából pénzbeli előnyei vannak. Világosan látható ez a Németbirodalmi bank és az Osztrák-magyar bank utolsó évi zárszámadásaiból. A német birodalmi bank mérlege szerint az állam az elmúlt évre nem kevesebb mint 34 millió márka nyereségben részesült, a megelőző évinél e részesedés 9 millióval volt nagyobb és ezenkívül az állam még $5\frac{1}{2}$ millió márkát vett be a jegyadó czimén. A Német birodalmi bank magas kamatlábalával tényleg többet dolgozott az állam, mint a saját érdekében. Az Osztrák-magyar bank magas kamatlába a két államfélnek az elmúlt évben 11 millió korona hasznot hajtott, szemben a megelőző évi 6 millió korona nyereségrészesedéssel és ehhez járul még 2 millió korona jegyadó czimén, míg még csak pár év előtt az alacsony kamatláb mellett az állam ugyszólván nyereségrész nélkül maradt.

Mindazáltal, mert más államok is hitelre szorulnak, a többi között a miénk is, nem járja, hogy Németország oly gyors tempóban csinálja az államadósságokat, nem is vezethet jóra az adósságok ily nagy mérvű felhalmozása. Lássuk csak: az új német kölcsön kamatozása évenként 34 millió márkát igényel. Amennyiben valamely kölcsön a beruházás által önmagát kamatoztathatja, a kibocsátás ellen nincs helye az aggodásnak. Manapság azonban sok olyat alkotnak, a minél maga az adófizető kénytelen a pénzügyi fedezetről gondoskodni. Hadihajók, melyek igen sok millióba kerülnek, ha husz évesek, az ócska-vas árán becsültetnek. Németország nem szigetország, mint Anglia és Japán, de egyre nagyobb összegeket fordít hadihajóitására, melylyel igen alárendelt gyarmatokat védelmez. Már évek előtt számították ki egy német államférfiu, hogy a német gyarmatok értéke a zérus alatt áll. Azóta a tengerentuli vállalatok helyzete nem változott. Az egyedüli, jelentőséggel bíró német gyarmat a bérleti terület Kinában. De oda is évenként igen nagy összegek vándorolnak ki anélkül, hogy a várt siker már bekövetkezett volna. Számos más egzotikus vállalatnál is részesedik a német tőke és ez nagy elbizakodottságra vall, mert bármennyire tőkegazdag is Németország, nem elég gazdag arra, hogy minden elképzelhető ország hitelezője lehessen.

Az utolsó megenyhítette a nemzetközi pénzpiac helyzetét, de arra legalább egyelőre kevés kilátás van, hogy az enyhülés kifejezést nyerjen a központi jegybankok kamatlábalában is. Mint már említettük egyetlen napon 850 millió márka kerül kibocsátásra Németországban és habár azt hirdetik, hogy az összeg nagyobb része beruházásokra fordítatik, nagyon hosszú ideig fog tartani, míg a lekötött tőke ismét visszakerül a szabad forgalomba. Feltehető továbbá az is, hogy a mostani kölcsönrel sincs még fedezve a német birodalom szükséglete és hogy a legközelebbi olcsóbbodását a pénznek, egy újabb emisszióra veszik igénybe. Ily körülmények között nagyon kétes, hogy a német

birodalom ez év folyamán 4,2%-ra mérsékelje tételét, oly tételt, mely mely két év óta nem jegyeztetett. Könnyen megeshetik, hogy a német birodalmi bank kénytelen őszig 5%-kal dolgozni és ez mi reánk nézve sem kecsesítő.

Nekünk szövetségesünk Németország és azért ohajtanunk kell, hogy egy esetleges pénzkrisis ne érje, mert az közelről érintene bennünket is, amennyiben a szövetségest, akire biztosan számítunk, meggyengítene. Mikor Magyarországon felfordult világ volt és néha tömegesen küldték vissza külföldről a magyar értékpapírokat, a szövetséges német birodalom sajtójának egy szava sem volt a magyar értékek elleni igaztalan és alaptalan izgatásai ellen. A vihart azonban előreláttuk és nem telt bele hosszú idő, hogy saját erőnkkel, a hazafias pénzintézetek és részben a nagy pénzesoport intézőinek támogatásával visszaállítottuk a normális állapotot. Eszünkágába sincs, sem okunk kételkedni a német emisszió sikerében és elég önzetlenek vagyunk annak teljes sikert kívánni. Ovatosságra inti azonban az a tény, hogy két év előtt Németország 3,2%-os járadékot még al pari bocsáthatott ki, és 1902-ben még abban a helyzetben volt, hogy 3%-os járadékot 89-80-on bocsáthatott aláírásra, sokat csak 3,3%-os kamat teher mellett. E hátrafelé irányuló mozgalom oka, részben a pénzpiac kedvezőtlen helyzete, túlnyomó részben azonban a kölcsönök túlhalmozásának és a hitelgazdaság hiányos technikájának következménye.

Nepotizmus a hazai román bankoknál.

A nagyszebeni »Revista Economica«-ban Cosma Parten, az »Albina« vezérigazgatója, ezeket írja:

A nagydisznódi Racotana egy részvényese a »Gazeta Transilvaniei«-ben a folyó évi február 22-iki közgyűléséről írván, némileg zavarban van az igazgatóság választása és az intézet tisztviselőinek megadott fizetésemelés miatt és intézeteinek jóakaratu tényezőitől, de főleg a Solidaritatea-tól a következő kérdésekre kér felvilágosítást:

1. Korrekt dolog volt-e, hogy az igazgatóságba 7 tag közt 5 tisztviselő választott?

2. Korrekt dolog volt-e, hogy az így összeállított igazgatóság fölemelte a tisztviselők fizetéseit?

A Solidaritatea, mint olyan intézmény, melynek rendelkezései nem változtatják meg a kereskedelmi törvényt, a Racotana részvényesének nem adhatja meg a kívánt feleletet, mert a kereskedelmi törvény ebben a tekintetben abszolúte liberális és nem állapít meg összeférhetlenséget az intézeti igazgatósági tagi és az intézeti tisztviselői minőség közt. És én, mint annak elnöke nem érzem magam kötelezve egybehívni az igazgatóságot, hogy a felvetett kérdésekről ennek a döntését kérjem.

A kérdés azonban igen fontos és megérdemli, hogy bankjaink a szoliditásuk érdekében vele foglalkozzanak, még pedig annál komolyabban, mert — sajnos — román bankoknál is fordultak elő sajnálni való esetek, amikor minden szükség nélkül, családi érdekből vagy igazgatói állásra vágyódók kedvéért gombamódra származnak intézetek, ahol pedig nem osztaléksovár bankokat, de Raiffeisen-féle intézeteket kellene alapítani.

Ezen okoknál, mint a legöregebb és talán a legrégebb román bankigazgató, szükségesnek tartom elmondani a véleményemet erről a kérdéstről.

Nézeteim le vannak téve az »Albina« alapszabályaiban és ennek eddigi gyakorlatában.

1886-ban, mikor az intézet ügyvezető-igazgatója lettem, az igazgató-tanács tagja voltam. Senkisémet követelte tőlem, hogy az igazgató-tanácsi tagságról lemondjak és az intézet akkori helyzete mellett ilyen követelésről nem is lehetett szó, de én mikor hivatalnok lettem ezt az állást az igazgató-tanácsi tagsággal összeférhetetlennek tekinttem, mert a dolog természeténél fogva az igazgató-tanács engem ellenőriz, esetleg fegyelmi jogot gyakorol felettem és így lemondtam az igazgató-tanácsi tagságról.

Az igazgatósági tagok közt voltak az alapítók közül Bologa Jakab, Hannua Joan, Popescu Joan egymással rokonok. Inteligens férfiak, akiket korrektségükért mindenki tisztelt és akik az intézet alapításával elévülhetetlen érdemeket szereztek. Amíg éltek, minden közgyűlés újra választotta őket.

Haláluk óta az igazgatóság úgy alakult, hogy tagjai közt nincsenek egymással rokonságban levők és nincsenek ilyenek a felügy.-biz. tagjai közt, akiket a részvényesek az igazgatóság ellenőrzésével bíztak meg és ezért Puscariu Ilarion archimandrita a múlt hónapban lemondott a felügy.-biz. tagságról, amikor a fivére, Puscariu József az igazgatótanács tagjává választott.

Az igazgatótanács tagjai az intézet adóssai sem lehetnek.

Sem az igazgatótanács, sem a felügyelő-bizottság sem a tisztviselők nem élvezhetnek az intézetnél személyi hitelt, amíg az intézet szolgálatában vannak. (Az alapsz. 60. §-a).

Az intézet tisztviselői nincsenek sógorságban sem egymással, sem az igazgatótanács tagjaival.

Az ügyvezető-igazgató az előadója az igazgatóság elé terjesztett összes ügyeknek, kivéve azokat, amelyek ő reá vonatkoznak, szavazata ezekben nem lehet, mert hisz nem is tagja az igazgatóságnak.

A Racotana részvényese sajnálja azt a tényt, hogy az új igazgatóság, melynek túlnyomó része intézeti hivatalnokokból áll, fölemelte a tisztviselők fizetését. Ezen a bajon segitendő, nem azt kívánja, hogy az igazgató-tanácsi tagság összeférhetlenné nyilvánítsák az intézeti tisztviselői állással, hanem az alapszabályoknak azt a §-át akarja módosítani, mely szerint az igazgató-tanács nevezi ki a hivatalnokokat és az állapítja meg a fizetéseket; azt kívánja, hogy ezt a jogot ezentúl a részvényesek közgyűlése gyakorolja.

Ez az orvosság rosszabb volna, mint maga a betegség, mert minden intézet sorsa a tisztviselők szorgalmától és becsületességétől függ.

A közgyűlési tagsághoz nem kell más kvalifikáció, mint legalább egy részvény birtoka; közgyűlés egy évben egyszer jön össze. Ez a közgyűlés nem tudja megítélni a tisztviselők képességét és tehetségét; hogy a tisztviselő milyen fizetést érdemel, azt az igazgatóság tudja, amely őt ellenőrzi, amely fegyelmet gyakorol felette és amely a tisztviselők mulasztásaiért erkölcsileg és anyagilag felelős.

De a jelen esetben, ahol az igazgatóság 7 tagja közt 5 intézeti tisztviselő van, én is teljes igazat adok a felszóláló részvényesnek, mert ebben az esetben a tisztviselők maguk emelték a saját fizetésüket.

Véleményem szerint ez visszaélés a hatalommal, mely lekicsinyíti az igazgatóság tekintélyét azok előtt, akik az intézet érdekében ohajtanak, hogy az igazgatóság álljon hivatása magaslatán.

Ha a Rakotrana tisztviselői úgy találják, hogy fizetésük nem felel meg a mai igényeknek és az ő munkájuknak, és ha az intézet, amint azt kezdő intézet kénytelen tenni, még anyagi áldozatokat is követel tőlük, akkor a tisztviselők ne akarjanak egyszerre munkaadók és alkalmazottak lenni, akkor mondjanak le az igazgató tanácsi tagságról és akkor joggal követelhetik anyagi helyzetük javítását.

Tudom, hogy a nepotizmust, mely egyaránt vezetés az egyházban is, a bankoknál is, nem lehet egyszerűen megszüntetni valamennyi banknál, mert valamennyit egy-egy csoport alapította, melynek tagjai egymásközt rokonok, sőt egyes bankok valóságos családi bankok. De az ilyen rendszer nagy bajokat okoz, aminőket nap-nap után emleget a sajtó és ez elég ok arra, hogy ennek a bajnak a román bankoknál véget vessünk. Azt nem lehet tűrni, hogy egy intézetnél ugyanazok legyenek a tisztviselők és igazgatótanácsi tagok.

Ezek a nézeteim a Racotrana részvényese által fölvetett kérdéstről.

A pénzügyi tisztviselők jogi és anyagi helyzete.

A pénzügyi tisztviselőknek egzisztenciájuk javítása érdekében megindított mozgalma mindnagyobb hullámokat kezd felverni. Egy nagy társadalmi osztálynak, a pénzügyi tisztviselőknek léte és jövője áll rendezetlenül, annak az osztálynak, melyről a tisztviselők lelkes barátja Berényi Pál dr. így nyilatkozott: „a vidéki pénzügyi tisztviselők a magyar közgazdasági életnek köztisztviselői álló munkasai”.

Az utóbbi években a nehéz megélhetési viszonyok a társadalom minden osztályát tömörülésre, szervezkedésre készítettek: szervezkednek a bírák, a jegyzők, az ügyvédek, a katonatisztek stb. És míg ezeknek csoportulása, szervezkedése az állami háztartás terhére megy, addig mi teljesen magunkra vagyunk hagyatva a nyomasztó adóssággal szemben.

És míg mi pénzügyeink mint nyilvános számadásra kötelezett vállalatok által, óriási adóbefizetéseinkkel az állam nagy előfizetői vagyunk, addig ugyanattól az államtól semmiféle kedvezményben nem részesülünk.

Mint a mostoha gyermekek édes anyjuk nélkül, úgy élünk mi takarékpénztári tisztviselők a bizonytalanságban az élet nehéz viszonyai között. Mintha mi nem teljesítők az állammal szemben egyformán kötelességünket, mintha mi a haza oltárán nem úgy áldoznánk, mint más társadalmi osztály, mintha a mi kivánságunk nem volna jogos, méltányos és igazságos: pedig nekünk, pénzügyi tisztviselőknek nincsenek szeparatistikus törekvéseink, mi nem akarunk külön államot képezni az államban s a társadalomnak ép oly komoly munkásai, az államnak ép oly hasznos polgárai vagyunk, mint bármely más osztály; édes hazánknak sorsát a rendelkezésünkre álló eszközökkel ép oly mérvben iparkodunk előbbrevinni, mint legalább is más társadalmi osztály.

A takarékpénztári tisztviselőktől, iskolai előképzettségű az érettségi vizsga letételét kívánják, amely előfeltétele annak, hogy valaki kezdő, gyakornoki állást betölthessen, s nem egy kartársamnak kellett iskolai tanulmányának befejezése után sokszor több hónapon keresztül ingyenes szolgálatot teljesítenie.

Hangsúlyozni kívánom, hogy részemről a megfelelő iskolai képzettségnek az érettségi vizsga letételének vagy ennek megfelelő kvalifikációnak vagyok híve és mint elvet a pályázatok hirdetésénél az érettségi vizsga letételét követelném, mert szakképzett tisztviselőt iskolai előképzettség nélkül el sem képzelhetek: s a pénzügyi tisztviselői kar tekintélyét, egy pénzügyi tisztviselő helyes megbízható szakszerű vezetését, a szakképzettség elsősorban biztosítja. Néhányra nézve, kik érettségi nélkül működnek e pályán, ép oly méltányos eljárást kérünk, mint ez történt annak idején a nem okleveles gazdatiszteknel.

Vannak, kik látszat után ítélve, azt hiszik, hogy a pénzügyi tisztviselői pálya rózsás, pedig mint tudjuk, a látszat sokszor csal. A pénzügyi tisztviselő helyzete sokkal nehezebb, lélekölőbb, mint az állami tisztviselőé, nehezebb pedig különleges voltánál, a felekkel való folytonos személyes érintkezés tolytán is, mint amely sokszor kellemetlenséggel jár: de nehezebb a lázas, a gyors munka folytán, mert erre a hivatalos óra alatt a kevés munkaerő folytán kényszerítve van, nehezebb a folytonos számokkal való munka miatt, mely idegölő: a tisztviselő jövője pedig nagyon is bizonytalan, vagy legalább is igen szegényes gyatra végkielégítés, a teljes nyugdíj élvezete pedig nagyon is illuzórius.

Ha egynehány protekciós tisztviselő a szerencsés véletlen folytán kellemesebb anyagi helyzetbe, vagy fizetésbe

is jutott, mindez ne tévesszen meg senkit aziránt, hogy a pénzügyi tisztviselői pálya kielégítő volna és ne szolgáljon zsinórmértékül az egész pénzügyi tisztviselői karra nézve.

Addig, míg fiatalabbak vagyunk, mondjuk, meglehetősen haladunk a fizetésben, de később 20—25 évi szolgálat után már kisebb fizetéssel sem vagyunk jók más pénzügyi tisztviselők számára. És míg az állami tisztviselő automatikusan lép elő, vagyis az ugynevezett «szamárlétrán» korával együtt felfelé halad, addig a pénzügyi tisztviselő örökös bizonytalanságban él.

Tény az, hogy mi pénzügyi tisztviselők csak tisztviselőtársaink szerencsétlensége, nevezetesen munkaképtelensége, elbocsátása, halála által, vagy mondjuk — ha mégis van ilyen csodabogár — társaink nyugdíjaztatásával remélhetjük előléptetésünket.

Amíg az utóbbi időben az állam főleg a munkás-osztály szociális érdekeit, törekvéseit iparkodik megvédeni, addig a mi helyzetünkön mitsem segít. Elmondhatjuk, hogy a pénzügyi tisztviselők az államnak mostoha fiai, számra nézve 6000 vidéki és 4—5 ezer fővárosi pénzügyi tisztviselő érdekében még törvényt sem tart érdemesnek alkotni. Mi még azt sem érdemeljük meg az államtól, hogy minket, kik magasabb kvalifikációval bírunk, a bolti segédekkel, a kereskedősegédekkel egy kategóriába ne vegyen.

Nem akarom én ezzel leiacsonyítani, lekisebbiteni az egyébként tiszteltre érdemes kereskedő- vagy iparossegédek, de igazságtalannak tartom, hogy a törvény előtt mint „kereskedősegédek” legyünk elbírálva; hogy szolgálati viszonyunk kereskedőségéd minőségben álljon fenn, hogy az érettségi kvalifikációval bíró pénzügyi tisztviselőket ugyanazon jogok illessék meg, mint az iparos és kereskedősegédek, akiktől az iráson és olvasáson kívül többet alig kívánnak. Szégyenletes állapot, hogy a törvényhozás nem gondoskodik a pénzügyi tisztviselő jogi viszonyainak rendezéséről. A keresk. törvény 57. §-a és az iptörvény 92. §-a az, ami a felmondási időt megállapítja, mely szerint a fontosabb teendőkkel megbízott tisztviselő, illetve kereskedőségéd 3 havi felmondási időhöz tarthat igényt, míg egyébként a keresk. törvény 6 heti felmondási időt biztosít a pénzügyi tisztviselőnek, tehát bármily hosszú szolgálati időnk, becsületes munkánk után 3 havi kielégítéssel elvesztjük állásunkat. Nem lekeletársabb bizonyítéka ez a pénzügyi tisztviselő iránti indolenciának, lelketlenségnek. Az új iptörvény-tervezet annyira hiányos, hogy ügyünket semmivel sem viszi előbbre.

Törvénynek kell gondoskodni a pénzügyi tisztviselő helyzetéről. Kell, hogy egyenlő iskolai képzettséggel bíró tisztviselők az állam részéről egyenlő elbánásban részesüljenek.

Szomorú valóság, hogy a pénzügyi tisztviselő legnagyobb része nyugdíjbiztosítás nélkül áll munkaképtelensége, vagy halála esetén. Jelentékeny részének kell aggodalommal gondolni az öreg korra, munkaképtelenségre, amikor az illető becsületes, fáradságos munka után előregedve nyugdíj és kenyér nélkül marad családjával.

Első és főkéllék tehát az anyagi és erkölcsi függetlenség. A pénzügyi tisztviselői kar függetlenségében én nagy megnyugvást találok a pénzügyi tisztviselő megbízható vezetését illetőleg. Törvénybe iktatassanak tehát mindazon jogszabályok, melyek a pénzügyi tisztviselői kar függetlenségét biztosítani alkalmasak. Szabályozandó az igazgatósággal, az ügyvezető igazgatóvali jogviszony, kötelezettség, felelőség. A szolgálati pragmatika és nyugdíjügyünk rendezése a legégetőbb szükség, kívánjuk tehát a szolgálati pragmatikának, a fegyelmi törvénynek megalkotását, a független

fejelemi bíróságot, mely a szolgálati viszonyból eredő vitás ügyekben, kérdésekben határoz.

Szabályoztassék a fizetés, a munkaidő, a munkakör, a szabadságidő, a felmondási idő. A pénzügyi tisztviselő csak fejelemi uton bocsáttassék el állásából; tétessék továbbá kötelezővé mindenre nézve a nyugdíjbiztosítás: a teljes nyugdíj élvezete pedig 35 évi szolgálat után állapítandó meg. A tisztviselői lakbér kötelezőleg állapítassék meg minden tisztviselőre nézve, azt ne fizetés címén élvezzük, s az ép úgy, mint az állami hivatalnokoknál lefoglalható ne lehessen.

A végrehajtási törvény módosításáról szóló törvényjavaslat a köztisztviselők fizetésnek le nem foglalható részét 2000 koronában állapítja meg, a pénzügyi tisztviselőnél az 1000 koronán felüli összeg lefoglalható, ugyanolyan elbánást várunk ebben is mint az állami tisztviselőknél.

Fel kell emelni szavunkat! Ne hagyjuk magunkat méltányos kívánságaink kielégítésében, törekvéseinkben elnémitani. A tömörülésben, a szervezkedésben van az erő.

Elérkezett az idő, a szervezkedésre. Rendezetlen jogi és anyagi helyzetünk, gyors orvoslást kíván.

És hogy munkálkodásunk sikerre vezethessen, hogy céljaink elérésében eredményesen működhessünk, minden törekvéseinket oda kell irányítani, hogy a pénzügyi tisztviselőkről pénzügyi törvényjavaslat készíttessék és az mielőbb törvényerőre emeltessék, hogy egy megerősödött pénzügyi tisztviselői kar megteremtésével terveinket megvalósítva, egy szebb, egy jobb, egy boldogabb jövő következék be a pénzügyi tisztviselőkre.

Hirling Gyula,

a Hatvani népbank rt. vezérigazgató titkára.

Rochette.

Minden időnek megvoltak a maga szélhámosai. A metódus, amelyvel kétségkívül nagyméretű tehetségeiket ezek az emberek mások megkárosítására használják fel, esetről-esetre különböző, de az alap, melyen a rendszer felépül, mindenkor egy, tudniillik az emberek hiszékenységére és nyereségvágyára. Aki ezekre az alapokra épít és ezeket a tulajdonságokat jól kihasználja, az mindent merhet, mert ha bicskája valamikor bele is török a vállalatba, nem panaszkodhatik amaz éhező tolvajjal együtt amiatt, hogy még meg sem ette az ellopott kenyert, máris becsukták.

A nagystílű szélhámosok közt mindenestre előkelő helyet foglal el monsieur *Rochette*, a párisi gründer. Új metódust ez az ur sem igen alkalmazott ugyan, mert más nagymesterek, például *Sanden*, *Sternberg*, *Terlinden* stb. nyomdokain haladt, de meg kell vallani, hogy ezeket és más elődeit az eredmény tekintetében többé-kevésbé túlhaladta. Nem feltalálóval, hanem régibb találmányok tökéletesbitőjével állunk tehát szemben, akit azonban, bár nagyot alkotott, követői mégis tul fognak szárnyalni.

Hogy Franciaország legújabb szenzációjának a hőse mint pinczérinas, vagyis nálunk szokásos néven, mint pikkolo kezdte meg pályafutását, azt már mindenki tudja, de azt még kevesen tudják, mert Franciaországban nem igen dicsekesznek vele, hogy az egykori „borfiu” egyik sindikusa a francia kamara alelnöke volt és hogy alapításainak igazgató-tanácsaiban spanyol hercegeken és a keleti államok grófjain kívül számos oly francia előkelőség is helyet foglal, akik jelentékeny állásokat töltenek be a politikai és társadalmi téren. Szó sincs arról, hogy ezek az előkelőségek tudatos büntársai lettek volna a nagy *Rochette*-nek, ők csak ép úgy elbolondított áldozatok, mint az az együgyű kisember, akinek zsebéből a keservesen megtakarított frankokat cifra papirosért varázsolták elő a nagy ember élelmes ügynökei. Bár az esetek misztériumai még nincsenek teljesen felderítve, sőt talán sohasem lesznek, a vizsgálat napfényre hozott adataiból mégis meg lehet konstruálni *Rochette* viselt dolgainak meglehetősen élethű képét.

Természetesen, nem a borpinczéből vagy a kávéházból lépett ki *Rochette* világhódító terveivel a nagyközönség elé, hanem előbb a pinczér-frakkot irodai zubbonyra cserélte fel és mint egy igen kis bank alkalmazottja tette meg az első óvatos lépéseket a pénz- és hitelügy terén. Nagyon szorgalmas, nagyesszű embernek kellett lennie, hogy rendkívül hézagos előismereteinek csorbáit nemcsak kiköszörülte, de kétségtelenül az ismeretek oly tömegére tett szert, melylyel kevés bankember rendelkezik. De ami fő, rendkívüli emberismerettel bírt, amivel rábeszélő képesség és szónoki tehetség párosult. Kiegészítve a férfias szépség és a jó modor által. Ezek a tehetségek emelték az egykori pikkolót a tekintélyes pénzügyi szakferfiak közé, már tudniillik azon pénzügyi kapacitásokat értjük, akiket a tömeg tart nagyoknak. 1897-ben alapította meg a *Francia-spanyol* bankot és egy év múlva már az *Union-franco-belge* is meg volt alapítva. Ez a két bank képezte a további alapítások talpkövet, melyek sűrűn követték egymást, úgy hogy az összeroskadáskor a derék *Rochette* már tizenegy különböző banknak, ipari- és bányavállalatnak állott az élén. Ezek közt nagyon sajátosokra találunk: bányavállalatokra, melyek soha nem ismert szakemberek által kiállított vélemények alapján jöttek létre, de amelyek egy ásonyománnyira sem haladtak be a föld mélyébe és ipari vállalatokra, melyek senki által soha ki nem próbált szabadalmak értékesítését tűzték ki célul, mint például az izzófény-vállalat, melynek gyárát felállították ugyan, de annak merőben használhatatlan gyártmányai soha sem kerültek forgalomba. A *Rochette* szédelgéseinek napfényre derülte folytán meglankadt vállalatok passzívainak összege nem kevesebb, mint *kétszáz millió frank* és e rengeteg összeg tulnyomó nagy része egészen szegény emberek zsebeiből lett kiszivattyúzva.

A nagystílű szélhámos igen jól tudta, hogy hol keresse céljainak felhasználására alkalmas embereit. A valódi finanszierektől irtózott, ezek soha sem is viseltettek iránta bizodalommal. A középosztálybeliek bizalmát sem igyekezett megnyerni, mert mindenütt a világon, többek közt rólunk is, a középosztályokhoz tartozó értelmiség engedi magát legkevesebbé orránál fogva vezetetni. Kereste tehát az „anyagot” a highlife, a szerepelní vágyó stréberék és a korlátolt gondolkodású kisemberek körében. Az ultramontanizmusnak hodoló főurakról tudjuk, hogy ezek körében mily nagy azoknak a száma, akik világlátottságuk dacára a képtelen ideáknak könnyen felülnek és akiket egy jó svádájú szélhámos az ujjaira csavarhat. A szerepre, hirnővre vágyó emberek közül is sokat be lehet a nagyszabásúnak festett vállalatokba ugratni és ha megvannak a hercegek, grófok, ismertevű politikusok, az istenadta nép már magától elinjul a vezérkolompok után. Ezt a metódust alkalmazta a nagy *Rochette*. Ügynökei a hangzatos nevű nagy emberek által aláirt prospektusokkal három országot jártak be s a parasztok, kisiparosok, hivatalnokok stb. százazrei öntötték a pénzt a nagy zsákba. Igazán csak a derék *Rochette* szerénységén mult, hogy nem alapított kétszer, háromszor annyi vállalatot.

Különösen érdekes és tanulságos a tragikomédiának következő epizódja: A gründolások gáncs nélkül való lovagja ellen a feljelentést nem a részvényesek, nemis a hitelezők, hanem *két elbocsátott hivatalnok* tette meg, akik azért lettek állásukból megfosztva, mert bizonyos üzelmek keresztülviteléhez nem akartak segédkezet nyújtani. És mi lett a két becsületes ember merész fellépésének a következménye? az, hogy *Rochette* rágalmazás és üzleti titkok elárulása végett pört akasztott a nyakukba és habár később a vizsgálóbíró kénytelen volt a vizsgálatot beszüntetni, terheltek mégis megszenvedtek vakmerőségükért, mert nemcsak állásukat veszítették el minden kárpótlás nélkül, hanem nevükhöz tapadt a „denunziáns” megszégyenítő bélyege. Látható ebből, hogy mily nehéz, csaknem lehetetlen a pénzügyi tisztviselőknél az intézet élén álló hatalmas emberek visszaélései ellen felszólalni. De más sajátos jelenség is tárul elénk; az, hogy a *részvényesek óriási többsége még mindig nem magát, hanem Rochette urat tartja áldozatnak*, kit magasra törő terveivel megvalósításában rendőség és bíróság minden igaz ok nélkül, sőt az egyéni szabadság flagrans megsértésével meggátolt. *Rochette* ugyanis a letartóztatása pillanatában ép ülésző igazgatótanácshoz az ő szokott ékesszólásával beszédet intézett, melyben napnál fényesebben bizonyította be, hogy konkurrensi irigykedése,

bosszuallása tör ellene. Beszédét publikálták a mindenféle vállalatok részvényesei körében és azok mindaddig, míg majd a bíróság apróra fel nem deríti a nagy szédelő trükkjeit, esküt mernek tenni a népboldogító apostol ártatlanságára.

Minő törpe epigonok ehhez a nagystilű szélhámoshoz képest a mi Udvarjaink, Kardosaink és a többiek és mégis egyik vád a másik után hangzik el a sajtóban a magyar pénzügyi alapítások, az ügyvitel és ellenőrzés ellen. Hiszen jó, okuljunk a mások kárára, de ne hitessük el magunkkal és másokkal, hogy a becsületes vállalkozás és üzleti tisztesség tekintetében hátrább állunk más nemzeteknél. Ime, a nagy Franciaországnak, a nagy Németországnak, a nagy Angliának másoda nagyszabású szélhámosai vannak és mégsem gondol ezen országokban senki sem az egyéni szabadságot lenyűgöző, rendőrállam szervezetébe illő intézkedések életbeléptetésére. Ne üljenek fel a szédelőknél az okos emberek, ne adják oda nevüket kétes vállalatok czimtablájául a magnások, a képviselők, a társadalom vezéralakjai és akkor nem ül fel a nép sem. És ha valamivel meg lehet gátolni a szédélést, úgy ez csak annak törvénybe iktatásával történhetik, hogy a nyilván szédelésre alapított vállalatok üzemelneikért nemcsak az az egy-két vezérember, hanem mindazok úgy kártérítési, mint bünygyi szempontból egyetemlegesen és egyenlően felelősek, akik a vállalat alapításában, vezetésében mint igazgatók, ellenőrzésében, mint felügyelőbizottsági tagok részt vettek. Majd ha ez ki lesz mondva, kétszer is megmondják azok a nagynevűek és nagyfejűek, hogy a hasonló vállalkozásokhoz nevüket odakölcsönözzék.

A Német birodalom új (postai) csekkrendszer.

A Magyar közgazdasági társaság apr. 9-én tartja utolsó téli felolvasó estélyét, amelyen *Dencz Ákos* dr. olvas fel a *Német birodalom új (postai) csekk rendszeréről*.

A felolvasás kiindulási pontját a csekknek a postautalvány mellett való jelentősége és a pénzforgalomban mint egyik legkötelesebb fizetési eszköznek mind nagyobb térfoglalása képezte. Főbb vonásokban vizsgálta, mint terjedt fokrol-fókra a csekk az egyes államokban. Így Angliában, az Északamerikai Egyesült Államokban, mely helyeken a fizetéseknek 95 illetve 65%-a már csekkel történik, Franciaországban, Ausztriában, Magyarországon, Svájcban stb. Ez utóbbi országokban nagyban elősegítette a csekk elterjedését a postatakarékpénztarak és postacsekkhivatalok felállítása. Majd áttért Németországra, ahol hatalmas csekkforgalom van, amde úgy a német birodalmi, mint a magánbankok giroszámla tulajdonosait jórésztben a nagykereskedő cégek, tőkések szolgáltatják, a társadalom, a nép szélesebb rétegei, különösen a közepes kereskedők, iparosok, mezőgazdák alig vesznek benne részt. Mindezeket megnyerni, a fizetési eszközöket megjavítani a postai csekkforgalom lenne hivatva. Röviden ismertette a postai csekkforgalom létesítése érdekében 1899-ben a birodalmi gyűléshez benyújtott emlékiratot, amely azonban az akkori többség magatartása miatt törvényerőre nem emelkedhetett. A jelenlegi javaslat is csak rendeleti úton fogja 1909. január 1-ével a postai csekkforgalmat megvalósítani, feltéve, hogy az országgyűlés az előtte fekvő törvényjavaslat elfogadásával, az életbeléptetésre a birodalmi kancellart még a folyó évben felhatalmazza. A javaslatot a következőkben adja elő:

A postai csekkforgalmat a decentralizáció elvén alapulva 9 csekkhivatal (Berlin, Breszlau, Köln, Danzig, Frankfurt a M., Hamburg, Hannover, Karlsruhe (Baden), Leipzig) mint központ, s a birodalmi postai igazgatás 15,000 postahivatala fogja ellátni. Bajorország és Württemberg egyelőre nem vesznek részt. A csekkforgalomba — hasonlóan a magyarhoz — minden magánczég, hatóság, jogi személy beléphet, s számlát, illetve számlákat mindegyik csekkhivatalnál nyitathat 100 márka törzsbetét egyidejű lefizetésével. Befizetni, befizetési lap, postautalvány, és átutalás (klearing) útján lehet. A visszafizetésekre szolgál a csekk kétféle formája, a kifizetési és az átutalási csekk. Az egyes műveletekért illetékek szednek, tételenként 5 pf., a visszafizetésekért azonfelül az összeg 1/8 per mille, klearing tételért 3 pf., ha pedig a tételek a számlán a 600-at meghaladják, a további tételekért egyenként még 7 pf. pótilleték lesz fizetendő.

A portomentesség a számlatulajdonosokra nem terjed ki, valamint nem fogja őket megilletni a kamat sem. A begyűlt összeget a birodalmi bank kezeli a kancellar utasításai szerint, levonva érte az 1/4%-ot.

A felolvasó ezután párhuzamban állítván a német rendszert a hazaival, kimutatta a decentralizáció hátrányait (az átutalás megnehezítése, a forgalom megdrágításában) a számla szám- és név nélküli befizetési-lapok, nemkülönben a kettős csekkformula használatával beállható hibákat és nehézségeket, végül pedig a kamat nem adásban és az illetékek szigorú megállapításában az egész postai csekkforgalomra megnehezítő körülményeket lát.

Mindezek indokát, a magyar és osztrák csekkforgalom eredményeinek — nem mindig a dolog érdeme szerint méltatott — figyelembe vételével, főleg pedig a létesítendő német postai csekkrendszer eltérő voltával magyarazza, és épen azért valószínűnek tartja, hogy a javaslat a német viszonyok keretében sikerrel be is válhat. Végül örömmel üdvözölte a javaslatot, mint a csekkforgalom népszerűsítésére irányulót, amely egyúttal lehetővé fogja tenni az európai államok között egy régóta óhajtott nemzetközi pósta csekkforgalom kiépítését is.

A felolvasás iránt már előre is élénk érdeklődés mutatkozik és előrelátható, hogy számos kitünősége fogja meghallgatni a felolvasót, ki a m. kir. postatakarékpénztár fogalmazója, ami a javaslat szakzerű biralatán is meglátszik.

Pénz- és értékpapirpiac.

Budapest, április 8.

A nemzetközi pénzpiacra állandóan a német pénzpiac alakulása köti le a figyelmet. A helyzet mindenütt normális, csupán *Berlinben* tűnnek fel minduntalan oly jelenségek, melyek a helyzet kényes voltára utalnak. Hogy a Német birodalmi bank az ultimó okából rendkívül erős ostromnak lesz kitéve, arra mindenki el volt készülve, de arra már nem, hogy a 188'2 millió M. adómentes jegytartalék helyébe nyolcz nap alatt 361'6 millió M. adóköteles jegyforgalom lépjen, mely csak 40 millióval kisebb, mint tavaly ilyenkor. Az pedig még feltűnőbb, hogy noha az ultimó óta egy hét telt el, a bank pénztárához még mindig igen kis összeg került vissza az ultimó célokra elvont összegekből. Ilyen körülmények között az a feltevés, hogy a bank már e hét folyamán 1%-kal szállítja le rátáját, 1/2%-ra zsugorodott össze, sőt sokan vannak, akik a bankráta ilyen mérvű leszállításában sem biznak. Aggodalmat ébreszt és pedig Németország határain túl is még az a körülmény, hogy a Német birodalom és Franciaország — a gyökeres javulást be nem várva — már most 850 millió M. új kölcsön aláírásra bocsátásával rohanja meg a pénzpiacot. Ez az óriási összeg pénzösszeg idején is nagy eret vágná a rendelkezésre álló tőkén, most pedig azt a végsőig kimeríti. És míg a kontrahált kölcsön az állami pénztárakból ismét visszakerül a pénzpiacra, vajjon honnét fedezi a magánvállalkozás a maga hiteligényeit, mely, — mint a márciusi ultimó is mutatja — minden méreteket meghalad. De ez még nem elég, a porosz szövetségi központi pénztár is épp most veszi igénybe igen nagy mérvben a pénzpiacot, midőn az az új államkölcsön összehozásának gondjaival küzd. E pénztár nagy hiteligénye is bizonyítéka annak, hogy Németországban kevés a pénz és a nép minden rétegében óriási nagyok az igények. Azért tárgyaltuk ezuttal részletesebben a német pénzpiac prekarius helyzetét, hogy bizonyos erélyekre mindenki el lehessen készülve. Ha ugyanis az általános javulást vártanul rosszabbodás váltja fel, ennek oka Németország lesz. *Berlinben* a magánkamatláb 4²/₈%, a papirpénz ára 4%. *Londonban* a kínálat kevésbé csökkent és a magánkamatláb 1/16%-kal emelkedett. *Párisban* a helyzet változatlan.

A *belföldi pénzpiacra* április első hete csendben folyt le. Az igények ultimó óta jelentékenyen csökkentek, anélkül azonban, hogy a kereslet bővebb kínálatot, vagy a pénzárának csökkenését szülte volna. A jegybank váltótárczája, amely márczius 31-ig 131'3 millióval emelkedett és 534'8

millióra nőtt meg, elég gyorsan apad, mert a benyújtásokat az esedékességek mindennap jelentékenyen meghaladják. Ennélfogva a bank adómentes jegytartaléka, mely márczius 31-ig 133·5 millióról 51 millióra csökkent, ismét gyorsan szaporodik s e hó közepéig mintegy 180—200 millióra fog felmenni. A jegybankok utolsó kimutatásai:

Osztrák-magyar bank: márcz. 23. márcz. 31.

	k o r o n a	
Érczkészlet...	1,490.581,000	1,486.350,000
Váltótárca ...	403.567,000	534.896,000
Lombard ...	79.526,000	82.116,000
Bankjegyforgalom ...	1,765.921,000	1,835.334,000
Adómentes jegytartalék ...	154.590,000	51.013,000
Bankkamatláb ...	4 1/2 %	4 1/2 %

Német birodalmi bank: márcz. 23. márcz. 31.

	m á r k a	
Érczkészlet...	964.457,000	870.947,000
Váltótárca ...	934.879,000	1,208.602,000
Lombard ...	82.176,000	255.687,000
Bankjegyforgalom ...	1,353.519,000	1,781.782,000
Adómentes jegytartalék ...	155.439,000	1)
Bankkamatláb ...	5 1/2 %	5 1/2 %

Angol bank: márcz. 26. ápr. 2.

	s t e r l i n g	
Érczkészlet...	40.763,000	39.723,000
Váltótárca ...	37.248,000	34.438,000
Bankjegyforgalom ...	28.262,000	28.906,000
Összes tartalék ...	30.951,000	29.267,000
Bankjegytartalék ...	29.569,000	27.856,000
Bankkamatláb ...	3 %	3 %

Francia bank: márcz. 26. ápr. 2.

	f r a n k	
Aranykészlet ...	2,764.503,000	2,766.240,000
Ezüstkészlet ...	907.885,000	901.739,000
Váltótárca ...	994.916,000	1,255.555,000
Bankjegyforgalom ...	4,727.406,000	4,876.289,000
Bankkamatláb ...	3 %	3 %

1) 361.658,000 M. adóköteles jegyforgalom.

Az értéktőzsde elmúlt hetének legfontosabb eseménye a német milliárdos kölcsön megkötése volt. Bár van elég ok, ami a nagy pénzüvelet káros hatása mellett szól, mert bizonyára fölszivja a német pénzpiaczt fölöslegét, mégis a kedvező események közé kell iktatnunk, mert csakis ennek köszönhetik a német tőzsdékörök, hogy a tőzsdereform sikerült és hogy a német jegybank vezetősége mégis csak elhatározza magát a drága ráta leszállítására. A kamatláb leszállítása már csak napok kérdése, de egy fél százaléknál több semmi esetre nem lesz. Alighanem nálunk is követik a jó példát és már csütörtökön 4 százalékban állapítja meg jegybankunk a hivatalos tételt. A pénzpiaczt fejlődése elég csalódásnak volt már eddig is kuforrása, most is attól tartanak, hogy a pénzpiaczt megenyhülése csak átmeneti jellegű lesz és mihamarább feszültebbek lesznek ismét a pénzüviszonyok, amire vall az, hogy minden megerősítés dacára a nagy jegybankok nem képesek a támasztott igényeket leszállítani. Ezt bizonyítja a márcziusi ultimó nálunk is, Berlinben is, sőt az is, hogy április első hetében kevesebb pénz özönlött vissza, mint előre számították. Ebben a körülményben rejlik a tőzsdei forgalom pangásának az oka, amely Newyorkban éppen úgy, mint a nyugateurópai, sőt a mi tőzsdénken is jellegzetessé vált. Nálunk egyébiránt megoszlott az üzlet iránya, mert a vezető piac néhány értéke drágább áron volt keresett, míg a helyi értékek állandóan lemorzsolódtak. Az önálló bank kérdése, amely egyelőre másodrendű kérdéssé fajult, minduntalan olyan nyilatkozatokat vált ki a hivatalos sajtóban, amelyekből a közönség arra a föltevésre jut, hogy mégis csak megvalósul a magyar függetlenségi párt vágya a bankközösség fölölösztatása doigában. Már pe-

dig attól tartunk, hogy ebből kiindulva az osztrákok mindent elkövetnek, hogy a mi értékeink kelendőségét elnyomják és ezáltal megboszulják a magyarok törekvését a finansziális önállóság dolgában.

A nemzetközi piacon az osztrák hitelrészvény, amelynek az árfolyamába fölülösztalék fejében 14 koronát levontak, 3—4 koronával emelkedett és végül 638.50 K áron zárult. A magyar hitelrészvény egyfolytában olcsóbbodott, közben ugyan javult is valamivel, de végül ismét csökkent és 750 K áron zárult. Az o. m. államvasut-részvény 682—687.50 korona közt váltakozott, mert hir szerint az államosítás ügye ismét jó kerékvágásba jutott. Utóbb azonban Dersatta, az osztrák vasutminiszter, betegsége arra buzdította a bécsi kuliszt, amely ez idő szerint legszivesebben az alpesi részvényen foglalkozik, hogy államvasut-részvényből tartott ügyletét lebonyolítsa, ami csekély árvesztéssel járt. Utóbb az államvasut-részvény 685.50 K áron zárult. A déli vasut-részvény 140 koronáig hanyatlott, mert a forgalmi kimutatás a spekulációt nem elégitette ki.

A helyi piacon a bankrészvények sorban olcsóbbodtak, mert vevő ugyszólván nem volt ezen a héten, még a jelzálogbank-részvényt is teljesen elhanyagolták, csak a rimamurányi-részvény drágult többszöri változás után, mert nálunk is akadt néhány vállalkozó szellemű spekuláns, aki a bányapiaczt mozgalmát nálunk a rimamurányi-részvény vásárlásával ünnepelte.

A készárupiacon ezen a héten sem változott a siralmas helyzet, amelyet már több ízben fölpanaszoltunk. Jól tudjuk mindnyájan, hogy a készárupiacon nem volt a budapesti tőzsde hivatásszerű elemeinek dominiuma már a kilenczvenes évek óta, de a bankok csereforgalma mégis szolgáltatott hébe-korban alkalmat arra, hogy a tőzsde termében is egyik-másik papirból volt némi üzlet. Ezuttal azonban ez a forgalom teljesen elsatnyult és a minimumra lefogyott. Nagy eseményeknek kell bekövetkezniök, hogy ezen a téren ismét azt a lendületet tapasztaljuk, amelyet most már elég régen nélkülözünk. Egyébiránt csak néhány pénzintézeti részvény és több közzén és építőparrészvény cserélt gazdát nagyobbára tartott áron.

A járadékpiaczt állandóan gyöngye volt, amit csakis annak tulajdoníthatunk, hogy a német kölcsön piacra kerülén, a külföldön többet realizálnak mindenféle kötvényekből, mint amugyan tennének és így áru bőven kerül a piacra. A magyar koronajáradék 35 fillérrel, a tiszta sorsjegy 1 koronával, az osztrák koronajáradék 30 fillérrel, a közös járadék 35 fillérrel, az orosz államkölcsön 15 fillérrel csökkent, csak a magyar földtehermentesítési kötvény drágult 50 fillérrel. A záloglevél piacon is hanyatlás volt a napirenden, de a tranzakciók ezen a héten is igen csekélyek voltak és szót sem érdemelnek.

A sorsjegypiaczt üzletelen volt. A valuta és érczváltó változatlan.

A külföldről érkezett részletes tudósításaink a következők:

Berlinben most a tőzsde figyelme a parlament tanácskozása felé fordul, ahol a tőzsdereform-ügy dülöre kerül. A külföldi piacok gyöngesége is odahatott, hogy az üzletforgalom teljes pangásnak induljon. Csak a bankrészvények emelkedtek, utóbb a bányáértékek is javultak valamivel.

Párisban a tőzsde iránya igen nyugodt volt. A francia járadékpiaczt iránya lanyha volt. A külföldi járadékot is elhanyagolták. A rézbányáértékek aránylag javultak.

Londonban néhány napi szünet után ismét némi javulást tapasztalunk. Az amerikai értékek emelkedtek, az aranybányapiaczt és a rézbányapiaczt értékei is drágább áron keltek el.

Newyorkban némi megszakítással tartós javulás elé néznek, a jobb fölfogást a washingtoni hivatalos vetésjelentés támogatta, amely noha csak ezután fog megjelenni, máris a legkedvezőbb híreket vitte forgalomba.

Bécsben a bányapiacz mozgalmá veszi igénybe a közönség figyelmét. Az alpesi bányarészvény és a prágai vasműrészvény árváltozása igen élénk volt, utóbb az árak a kulisz realizálása folytán gyöngültek. Az önálló bank kérdésének előrenyomulása azonban bőséges alkalmat szolgáltatott a bécsi bizományosoknak, hogy ismét hadjáratot indítsanak a magyar értékek ellen, mint tavaly a kiegyezés előtt, hogy ezáltal nyomást gyakorolhassanak a magyar közvéleményre, amelynek a figyelmét már eddig is nem kerülhette el a helyi piacon befészkelődött beszmozgalom.

	márcz. 25.	ápr. 1.	Változás
Magyar aranyjárdék	112.—	112.25	+ 0.25
Magyar koronajárdék 4%	93.90	93.50	- 0.30
Magy. földteherment.	94.—	94.50	+ 0.50
Tisza-szegedi ny. köics.	149.—	148.—	- 1.—
Orosz államköicsön	92.75	92.60	- 0.15
Ganz és társa köicsönk.	99.—	98.50	- 0.50
Első magy. iparbank	366.—	368.—	+ 2.—
Hazai bank	282.—	279.—	- 3.—
Agrárbank	417.—	419.—	+ 2.—
Magyar hitel	755.—	750.—	- 5.—
Jelzalogbank	434.50	427.—	- 7.50
Kereskedelmi rt.	573.—	575.—	+ 2.—
Osztálysorsjáték	1560.—	1580.—	+ 20.—
Leszámítolobank	475.50	474.50	- 1.—
Magy. pénzint. közp. hitelbank	985.—	960.—	- 25.—
Oszták hitel	649.50	638.50	- 11.—
Oszt. m. bank	1715.—	1745.—	+ 30.—
Keresk. bank	3320.—	3315.—	- 5.—
Bpest-lipótvárosi tkp.	162.—	167.—	+ 5.—
Egyes. bpest. föv. takaré	2140.—	2135.—	- 5.—
Magyar általános takaré	585.—	590.—	+ 5.—
Magyar orsz. közp. takaré	1605.—	1590.—	- 15.—
Pesti hazai I. takaré	18600.—	18360.—	- 440.—
Első magyar ált. biztosító	9545.—	9650.—	+ 105.—
Magyar jégbizt.	324.—	313.—	- 11.—
Pannonia vbiztosító	2150.—	2175.—	+ 25.—
Erzsébet gőzmalom	330.—	325.—	- 5.—
Egy. tégl. és szem. gy.	180.—	185.—	+ 5.—
Felső magyar bánya	590.—	600.—	+ 10.—
Magyar aszfalt	152.—	148.—	- 4.—
Kőszén és tégl. gy.	565.—	595.—	+ 30.—
Salgotarjani kőszén	572.—	573.—	+ 1.—
Ujlaki tégl. gy.	287.—	276.—	- 11.—
Rimamurányi vasmű	564.50	564.—	- 0.50
Weitzer gépgyár	388.—	384.—	- 4.—
Pesti könyvnyomda	3500.—	3350.—	- 150.—
Brassói cellulóze	422.—	400.—	- 22.—
Sertéshizlalo	415.—	420.—	+ 5.—
Felten és Guilleaume	890.—	915.—	+ 25.—
Fém- és lámpagyár	300.—	284.—	- 16.—
Magyar ruggyantaaru	380.—	371.—	- 9.—
Textilipar	800.—	790.—	- 10.—
Magyar vasuti forg.	362.—	366.—	+ 4.—
Royal nagyszálló	125.—	120.—	- 5.—
Adria tengerhajó	419.—	417.—	- 2.—
Közuti vaspálya	561.—	555.50	- 5.50
Városi villamos	273.75	269.50	- 4.25
Déli vasut	144.50	140.—	- 4.50
Oszt.-magy. államvasut	685.50	685.—	- 0.50
Rt. vill. és közl. számára	258.—	262.—	+ 4.—

A gabonatözsdéről.

Budapest, április 8.

A földművelésügyi minisztérium április 4-én megjelent hivatalos jelentése a vetések állását kedvezőnek ítélte. Ez a momentum mélyebb nyomokat hagyott a gabona-árakon. Az időjárás is enyhe, sok helyütt meleg eső esett és mindezen körülmények hozzájárultak ahhoz, hogy egyrészt a fogyasztás továbbra is megmaradjon a tartózkodás állapotján, másrészt a gazdáknál levő, habár nem nagy készletek kínálatát közelebb tegye. A spekulációt mindezen tények irritálták, és nagy tételekben realizáltak áprilisi angazsmánjaikat. A felmondások az utóbbi napokban csökkentek ugyan, de átvéők csak gyéren jelentkeztek. Tovább is napi 3 fillérenyi prolongáció-díjat fizettek. Megemlítették tartjuk, hogy elég nagy kvantumokat kötöttek le április 15-ig oly módon, hogy a haussze-nak néhány fillér megtérítése ellen

április 15-ig nem mondják fel átvételre a búzát. Ezen lekötött mennyiségek miatt a buza-felmondás alaposan csökkent, azonban 15-ike után valószínűleg ismét nagyobb mennyiségek kerülnek a felmondó táblára.

A rozszátvételben is fennakadás történt. Amily szilárd vélemény uralkodott e cikk iránt általánosságban, épp oly rohamos és erős visszaesésben is volt része. A felmondásokat az utóbbi napokban nem vették át, a bécsi és egyéb oszták czégek jó részben realizáltak érdekeltségüket és ennek folytán a felmondott áru gyengébb elemekre jutott, akik napról-napra 3 fillérért prolongáltatták.

Zabban a felmondás tovább is igen csekély, de az angazsmán is jelentéktelen. A felmondott áru tulnyomó részét átveszik, azonban a bemutatott mennyiségek alig felelnek meg a szabvány-minőségnek.

A készáru-üzlet természetesen az áprilisi események hatása alatt áll. A tudósítási hét szilárdabb irányzattal kezdődött, majd az áprilisi terminus befolyása alatt tetemesen csökkent, később a magasabb határidő-árfolyamokra kellemesebb hangulatu. A malmok a hét folyamán mindössze 90,000 mm-t vettek, ami a körülbelüli heti szükségletnek felel meg. A lisztüzlet sajnos még mindig nem javult, és arra egyáltalán semmi kilátás sincs, mert a fogyasztók nem látnak a jövőben semmi oly momentumot, mely arra készítette őket, hogy tartózkodó magatartásukat feladják. A malmok lisztkészletei tekintélyesek, de az üzem folytatásához az effektív búzára minden körülmények között szükségük van.

A vetések állásáról a hírek tulnyomóan kedvezők. A jelen időjárás igen előnyösnek látszik és nagyban előmozdítja a növény fejlődését. Nem hallgatható el azonban, hogy helyi-vel-közzel komolyabb panaszok is hallhatók, de egyetértőleg konstatálhatjuk, hogy az utóbbi 2 hét alatt a vetések igen szépen fejlődtek.

Rozs 9.75 K-t, árpa 6.80 K, tengeri 6.30 K, zab 7.20—7.60 K között jegyez 50 kg.-ként helybeli paritásra.

A határidő-üzlet e héten is mozgalmas, nagy forgalom színhelye volt. Az áprilisi események hatása alatt gyakran izgatott hangulat uralkodott, természetesen nagy arváltozások jártak nyomában. Az októberi határidők a kedvező miniszteri jelentés és a jó időjárás következtében tetemesen csökkentek, a hét vége felé azonban fedezések csekély javulást tettek lehetővé. E hét folyamán 6 hónap óta nem látott olcsó árfolyamok fordultak elő; ugy az áprilisi buza 10.73 K-ig, az októberi buza 9.38 K-ig csökkent. A májusi tengeri 6.18 K-ig, az áprilisi zab 7.10 K-ig esett vissza. A tengeri az utóbbi napokban szilárdabb irányzatu, mivel a vámkülföldre több tételt adtak el. A májusi buza 10—12 filléres report-ja 10 filléres deporttá változott, ami az áprilisi buza szilárdabb felfogásának alapja.

	2	3	4	6	7	8
Buza áprilisra	11.39	11.09	10.82	11.07	11.08	11.21
Buza októberre	9.78	9.55	9.54	9.54	9.44	9.44
Rozs áprilisra	10.66	10.05	9.90	9.75	9.78	9.75
Rozs októberre	8.61	8.39	8.40	8.36	8.23	8.28
Tengeri májusra	6.44	6.29	6.20	6.28	6.29	6.35
Zab áprilisra	7.32	7.24	7.14	7.12	7.14	7.15

NYILTTÉR.

(Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Nősülni óhajt

32 éves, kereskedelmi érettségét tett részvénytársasági hivatalnok, ki már 10 év óta állandóan egy helyen van alkalmazva. Olyan 22 év-nél nem idősebb izraelita leány családjával óhajt összeköttetésbe lépni, kik az illető fiatal embert jobb állásba juttatják. Komoly ajánlatok e lap kiadóhivatalába kéretnek „Részvénytársasági tisztviselő 3390“ czimen.

Vidéki pénzügyet, mindenféle takarékpénztári és bank-ügyekben, ugyszintén parcellázás és biztosításban teljesen jártas főkönyvelője állását óhajtja változtatni. Szives megkeresések a kiadóhivatalba „Főkönyvelő 3391“ czimre kéretnek. 3391

Gyakornok

kereskedelmi érettségivel, két hónapi fizetés nélküli próbaidőre, helybeli részvénytársaságnál azonnali belépésre keresztek. Ajánlatok „Ambició“ jelige alatt a kiadóhivatalhoz, Budapest, V., Sas-utca 13. intézendők.

A Dunántuli Pénzügyi Tisztviselők Egyesülete

által a pénzügyi tisztviselők számára f. évi *Julius 27-től augusztus*

17-ig rendezendő **külföldi tanulmányut terve.**

(**Franciaország, Belgium, Anglia, Németország.**)

Az utazásban részt vehet bármelyik magyarországi pénzügyi tisztviselő, igazgatóság- és felügyelő-bizottság tagja, hozzátartozóival egyetemben.

A tanulmányut kiinduló pontja Budapest. Mégis tekintettel az ország nyugati felében lakó tisztviselőkre, az utazás tartsa jellege Bécsben kezdődik 1908. július 27-én, reggel 8 órakor.

Julius 27-én Bécs megtekintése. Látogatás az Osztrák Magyar Bank főintézetében. Az értéktőzsde, a Giro und Kassenverein kezelésének megtekintése. Birodalmi tanácsháza, Városház, Burg, Prater. Este 8:30 perczkor elutazás Stuttgartba.

Julius 28-án délelőtt 11:35 perczkor érkezés Stuttgartba. Délután a város nevezetességeinek megtekintése.

Julius 29-én délelőtt a stuttgarti pénzügyi intézetek meglátogatása. Délután 4 óra 40 perczkor indulás Frankfurtba; érkezés 8 óra 32 perczkor este.

Julius 30-án Frankfurt. Délelőtt Frankfurter Bank, Frankfurter Hypothekenbank, börze; délután a város megtekintése.

Julius 31-én reggel 8 óra 28 perczkor indulás Mainzba; érkezés 9 óra 8 perczkor délelőtt. Itt szalonhajó várja a társaságot, amely viszi a Rajnán föl Kölnbe (érkezés a hajón). Étkezés aznap délután 5 óra 30 perczkor.

Augusztus 1-én és 2-án Köln. A város környékének megtekintése. Kölnische Privatbank.

Augusztus 3-án reggel 7 óra 56 perczkor indulás Brüsszelbe; érkezés 11 óra 27 perczkor. A város és ipartelepeinek, 2 bankjának és a börzének megtekintése.

Augusztus 4-én reggel 8 óra 29 perczkor indulás Brüsszélből Párisba, megérkezés délután 3 óra 50 perczkor.

Augusztus 4-től 8-ig Páris. A Banque de France, Credit Foncière de France, Credit Lyonnais, a börze megtekintése. Louvre, Luxembourg, Pantheon, Napoleon sírja. Városháza. Városi muzeum. Notre dame. A boulevardon kocsin. Versailles. St.-Cloud. Eiffel. Trocadero. Augusztus 8-án este 9 órakor indulás Párisból Calais-n át Londonba.

Augusztus 9-én reggel 5 óra 38 perczkor érkezés Londonba. Itt marad a társaság 11-ig, este 8 óra 30 perczkor Tower, Buckingham palace, Parlament, Westminster kápolna, British-muzeum, Kensington-muzeum, Guild-hall, City, Mansion-place, Mansionhouse, Bank of England, Stock Exchange, Lombard street, Bishopsgate street, Strand, Regent street, Oxford street, Piccadilly, Trafalgar Square. Színházai: Covent Garden, Drury Lane, His Majestic, Hippodrom, Alhambra, Hyde Park, Regent Park, Allatker, Whitechapel, London docks, Charing Cross, King's Cross, Liverpool Station, földalatti vasutak.

Augusztus 11-én (Hock-Salzberg, Brémán át) délután 5 óra 04 perczkor érkezés Hamburgba.

Augusztus 12-én és 13-án Hamburg. A régi új kikötő (hajón), Börze, Városház, Alster, St.-Pauli, Altona. Egy kivándorló hajó és rakodása, Közraktárak Kirándulás Helgolandba.

Augusztus 14-én reggel 7 óra 27 perczkor indulás Hamburgból, érkezés este 10 órakor Berlinbe. Másnap és harmadnap megnézzük Berlin nevezetességeit, a Deutsche Reichsbankot, a Diskonto-Gesellschaftot, börzét és 16-án este feloszlattuk az utazás társaságát. Mindenki kézhez kapja jegyét és pedig előre bejelentendő kívánsága szerint Berlin—Drezda—Prága—Brünn—Bécs, vagy Berlin—Breslau—Oderbergen át haza. Akinek módjában van, kiszállhat ezekben a városokban is.

Az utazás ára 600 korona. Jár pedig ezért: Budapesttől, illetőleg Bécsből Budapestig illetőleg Bécsig:

a) utazásjegy vasuton II., hajón I. osztályban.

b) teljes ellátás és lakás, Stuttgartban, Kölnben, Párisban, Londonban, Hamburgban és Berlinben. És pedig: reggeli (tea, kávé, csokoládé, kenyér és vaj), ebéd: előétel, 2—3 húsétel és desszert; vacsora: leves, előétel, 2—3 húsétel mellékletekkel, tészta és desszert, lakás elsőrendű hotelekben, az utasok és csomagjuk szállítása az állomásoktól a szállodákba és onnan az állomásokra.

d) borralaló a szállodákban;

e) vezetők látványosságoknál.

Az utazásban való részvételre jelentkezni lehet 1908. június 1-ig.

A jelentkezés Berényi Pál dr.-hoz Sopronba küldendő. A jelentkezéssel egyidejűleg 50 koronát kell befizetni a D. P. T. Egyesületének pénztárába Kaposvár.

A hátralékos 550 korona július 15-én fizetendő.

KÜLÖNFÉLÉK.

Bank- és hitelügy.

A Magyar pénzügyi intézetek központi hitelbankja Rt. április 5-én tartotta negyedik évi közgyűlését. Ezt megelőzte a részvényesek egy csoportja által Mándy Lajos, a bank elnökének személye ellen indított mozgalma, melyről már tettünk említést. Az akciót egy, a Royal-szállóban tartott összejövetel előzte meg, amelyet az elnök által állítottag elkövetett mulasztások és sérelmek egész sorozatát tartalmazó körlevelek követték. E körlevelek súlyos vádjainak hatása alatt a részvényesek szokatlan nagy számban gyűltek össze a fővárosban és április 4-én ismét a Royal-szállóban, valamint vasárnap, a közgyűlés előtt, a bank helyiségében előértekezletet tartottak. Többen részletesen előadták a részvényesek kívánságait és követeléseit és hevesen támadták a bank elnökét, mások pedig a bank elnöke és vezetősége mellett foglaltak állást. Végül Csorba Ede kir. tanácsos, a Somogy megyei takarékpénztár vezérigazgatója kijelentette, hogy a bank igazgatósága az elhangzott sérelmek jelentékenyebb részével már foglalkozott és elhatározta, hogy a részvényesek óhajta szerint fog ézentul eljárni. Ezek után az előértekezleten megjelent Mándy Lajos elnök és előadta, hogy az előtte ismeretes kívánságokat teljes mértékben honorálni fogja és mindent el fog követni az intézet fejlesztése érdekében. A közgyűlés sima lefolyása ekként biztosítva lévén, a közgyűlés — melyen 162 részvényes jelent meg, több mint 2000 szavazattal — minden emóció nélkül tartatott meg. A jegyzőkönyv vezetésével az elnök Szirmai Rikárd intézeti jogtanácsost, annak hitelesítésével Bulla és Höpfner részvényeseket bízta meg. Az igazgatóság jelentése kapcsán felszólalt dr. Kégl János, a Monori takarékpénztár ügyésze, aki a banknak, mint a vidéki intézetek központjának feladatait fejtegette, rámutatván azon nagy nehézségekre, melyekkel a vidéki pénzügyi intézeteknek az 1907. év második felében meg kellett küzdeniök, továbbá arra is, hogy éppen ezen válságos idők szolgáltatták fényes tanujelét azon szolidárnak, mely a vidéki pénzügyi intézetek vezetésében megnyilvánul. A közgyűlés az igazgatósági előterjesztés értelmében elhatározta, hogy a tavalyi 16,016 K elővitel betudásával 296,772 K-t kitevő nyereségből az alapszabályszerű 10% helyett 40,000 K-t a tartalékalap gyarapítására fordít, (mialtal az 100,000 K-ra emelkedik), 4%-os osztalék kifizetésére megszavaztatott 200,000 K, a tisztviselők külön jutalmazására 10,000 K és a fenmaradó 18,696 K új számlára vitétt elő. Ezután Fényes Sándor, a Dési hitelbank vezérigazgatójának indítványára a közgyűlés a bank vezetőségének bizalmat szavazott. A felmentvények megadása után Ottenberg Tivadar, az Aradi első takarékpénztár vezérigazgatójának indítványára a felügyelő-bizottság díjazása fejékként 600 koronában állapított meg. A felügyelő-bizottságba a régi tagok újból megválasztottak; a választmányba új tagokul beválasztottak: Szabó Albert (Beregszász), Radakovics J. (Kőszeg) és Gauser János (Kalocsa).

A Budapesti bank Rt. ápr. 7-én tartotta Lukács György dr. elnöklésével rendkívüli közgyűlését, amely tudomásul vette az igazgatóság indítványát a múlt évben 600.000 K, teljesen befizetett alap-tőkével alakult Budapesti magyar forgalmi bank Rt.-gal való fuzionálása dolgában, minek folytán a bank jelenlegi 2,500.000 K alaptőkéje 3,100,000 K-ra emelkedik. Végül az igazgatóságba új tagokul beválasztották: Leitner Adolf dr. orsz. képviselőt, ifj. Leitersdorfer Lipót és Weisz Gyula nagykereskedőket. Az igazgató-választmány tagjai lettek: Gold Simon dr., Csonka Sándor, Hecht Gusztáv, Schön Ármán, Somlyó Mór, Teitner Gyula, Fáy Miklós, Ságody Gyula dr. és Sárkány Adolf.

Verecezi szerb bank rt. cég alatt *Vereczen* új pénzintézet kezdte meg működését 200,000 K alaptőkével (4000 drb 50 koronás részvény). Az igazgatóság tagjai: *Ranssin Márk dr.*, *Nikolajevics István*, *Miletics Szlavko dr.*, *Gyorgyevics Nancsics Velimir*, *Petrovics Vasza*, *Popovics Bodizsár*, *Popovics Demeter*, *Filipovics Péter*, *Dragics Izsó*, *Pantics Lyuba*, *Petrovics Lázár* és *Tomics Szava*.

A Magyar általános hitelbank fiúkjá megkezdte működését. A fiók főnöke *Szűcs Géza*, az intézet győri fiókjának volt vezetője és helyettese *Kemény Sándor*, a Fiumei hitelbank volt főkönyvvezetője. A Fiumei hitelbank rt. márcz. 31-én tartott közgyűlésén elhatározta a felszámolást, illetőleg egyhangulag elfogadta azt az egyezményt, mely szerint a Magyar általános hitelbank az intézet üzleteit Fiumében létesítendő fiúkjá részére átveszi. Ez egyezmény szerint a Magyar általános hitelbank kötelezi magát a Fiumei hitelbank rt. részvényeit június 30-ig darabonként 190 K névértékben tel-quel megváltani.

Az Erdélyi egyleti bank rt. (Nagyszeben) alaptőkéjét 600,000 K-ról 1 millió K-ra emeli, 2000 drb 200 koronás részvény kibocsátása útján.

A Szatmári leszámítoló bank rt. április 15-én rendkívüli közgyűlést tart az alaptőke felemelése tárgyában 200,000 K-ról 300,000 K-ra, 500 drb 200 koronás részvény kibocsátása útján.

Uj banküzlet Karczagon. *Matheser Győző Karczagon* bank- és váltó-üzletet nyitott, mely az összes bankügyleteket kultiválja.

Az Oesterreichische Kreditanstalt (Bécs) apr. 4-én tartotta közgyűlését *Becsben*. Az 1907. évi mérleg 668,315 K at hozhat betudásával 13,968,648 K tiszta nyereséggel zárult, amiből 50%-os osztalékra 6 millió K-t, továbbá 14 koronás felülosztalékra 5,250,000 K-t fordítanak és bő tartalékolások után 674,555 K-t új számlára visznek át. A közgyűlés az igazgatóság javaslatát elfogadta, a felmentvényeket megadta és a felügyelő-bizottság tagjait újra megválasztotta.

A Wiener Bankverein Bécsben apr. 6-án tartotta közgyűlését. A közgyűlés az igazgató-tanács javaslatára egyhangulag elhatározta, hogy a múlt évi at hozattal együtt 22,292,741 K-t levő nyereségből a költségek és egyéb kiadások levonása, a tartalékalap javadalmazása és az alapszabályszerű levonások eszközölése után osztalék gyanánt 30 K = 7½% fizetessék, a fennmaradó 1,502,033 K pedig új számlára atvitessék. A közgyűlés *Klinger* Oszkárnak az igazgató-tanácsba történt kooptálását jóváhagyta és az eddigi igazgatót, *Stögermayer* Karolyt az igazgató-tanácsba új tagul bevalasztotta. Az 1907. év folyamán beérkezett váltók összege 1,357,124,950 K, a beérkezett külföldi váltók összege 769,205,003 K, a szelvény- és ércpénzforgalom 576,222,591 K, az összes pénzüri forgalom 14,565,825,941 K, a folyószámla-forgalom a főkönyv egyik oladálan 9,968,697,671 K, a jutalékok a banküzletből 4,841,556 K, az össziforgalom az 1907. évben 41,059,256,000 K volt. A banknál vezetett számlák száma a múlt évi 43,940 K-val szemben 51,403 K-ra szaporodott. A közgyűlést követő igazgató-tanácsi ülésen *Stögermayer* Karolyt alelnökké választották.

Az Oesterreichische Bodencreditanstalt (Bécs) közgyűlése jóváhagyta az üzleti jelentést és zároszámadásokat és elhatározta az igazgatótanács javaslata értelmében, hogy a 11,641,622 K tiszta nyereségből részvényenként 46 K osztalékot, összesen 6,900,000 K értékben juttat felosztásra, a B. jegyű rendkívüli tartalékalapot 3,250,000 K-val dotálja, tantiémek fejében 898,523 K fizet ki, az alkalmazottak nyugdíjalapjára 100,000 K-t fordít és 493,100 K-t új számlára visz át.

Az Oesterreichische Länderbank (Bécs) apr. 3-án tartotta közgyűlését. A lefolyt év 17,208,091 K nyers hasznot hajtott. Ha mindezek dacára a mérleg csak 4,588,883 K tiszta nyereséggel zárult, ugy ez azon leírások következménye, amelyeket a londoni fiók szükségessé tett. A leírások behajthatatlan követelésekért 5,615,125 K-t tettek. Ebből a veszteségek, amelyek a londoni fiók ezelőtti vezetőségének kezelése következtében beállottak, kerek 4,749,000 K-ra rúgnak. A múlt évi közgyűlésen elhatározott tőkefelemelést egyelőre nem hajtották végre. A közgyűlés elhatározta, hogy a 4,588,883 K-ból 4 milliót használ fel az osztalék kifizetésre, amely részvényenként 16 K-nak, vagyis 4%-nak felel meg. A közgyűlés az igazgatóságnak megadta a felmentvényt.

A Wechselstubén A.-G. Mercur (Bécs), mely 1907-ben alaptőkéjét 4 millióról 20 millió K-ra emelte, 36 K = 9% osztalékot fizet.

A Banque Générale de Bulgarie (Szófia), melynél a *Pesti magyar kereskedelmi bank* is érdekelve van, az 1907. évre 7½%-os osztalékot fizet, az előző évi 7%-kal szemben.

Fundált bankkölcsön-kötvények emittálása. Tudvalevőleg az 1905. évi december 28-ikán közzétett osztrák törvény bizonyos feltételek mellett megengedi a bankoknak és más pénzintézeteknek ugynevezett fundált bankkölcsön-kötvények emittálását, melyek fix kamatot hajtanak, amortizálандok s melyek biztosítékait az illető bank, egy e célból nyitott nyilvankönyvbe bevezetendő cselekvő-követelési, saját tartaléki és értékpapíralománya képezik. Célja pedig a kérdéses köt-

vények emittálásának az, hogy a bankok mobilokká váljanak s újabb, különösen ipari alapítások céljára, új tőkéket szerezhessenek be. A bankok által szorgalmazott törvény azonban, noha már 2½ év előtt léptetett életbe, eddig a jelzett irányban nagyon csekély tevékenységet eredményezett. A törvény életbeléptekor ugyanis nagy pénzbőség uralkodott s ezt a bankok inkább részvénytőkájük emelésére használták fel. Nemsokára pedig beállott a pénzzűke, mely az efféle, alacsony kamatot hajtó kötvények piacra hozását lehetetlenné tette. Most azonban ez irányban az osztrák nagybankok köreiben élénk mozgalom kezd kifejlődni. Első sorban a bécsi *Bankverein* és *Länderbank* határozták el a kérdéses törvények megfelelő kötvények kibocsátását, sőt előbbinek már az előzetes kormány-engedély is kezében van és csak alapszabályainak megfelelő közgyűlési módosítást várja, hogy a kormány képviselőivel a részletek tekintetében is megállapodásra jusson. Más bankok is mozognak, hogy a *Bankverein* és a *Länderbank* példáját kövessék s előzetes számítás szerint mintegy 250–300 millióra teszik azt a tőkét, melyet az osztrák bankok egy év leforgása alatt ez uton összehoznak.

Ipar.

Magyar divatárugyár rt. cég alatt a Magyar ipar és áru-bank rt. részvénytársasági alapra fekteti 100,000 K alaptőkével *Sebestyén* Bertalannak Budapesten, VII., Dohány-u. 2. sz. alatt levő divatárugyárát.

Magyar bánya rt. (Dobsina) cég alatt a *Meisels Sámuel betéti társaság* dobsinai bányáit és Aradmegyében levő erdőségeit részvénytársasági alapra fektette, 3 millió K alaptőkével (7500 drb 400 koronás részvény). A társaság elnökévé *Csáky Gyula* gróf, alelnökévé *Meisels Sámuel* udvari tanácsos választott meg.

Halász-féle szivarkahüvely-gyár rt. *Halász Ferencz és Pál* budapesti szivarkahüvely-gyárosok ellen tudvalevően elrendelték a csődöt. Most a csődben levő céget a hitelezők részvénytársasággá akarják átalakítani.

A Hungária egyesült gőzmalmok rt. a közgyűlési határozatból kifolyólag felemelte alaptőkéjét 3 millióról 3.5 millió K-ra, 2500 drb 100 K-s részvény kibocsátása útján.

A Hazai villamossági rt április 12-én rendkívüli közgyűlést tart az alaptőke felemelése tárgyában, 400,000 K-ról 600,000 K-ra, 1000 drb 100 koronás részvény kibocsátása útján.

A Budapesti mészárosok nagyvágó szövetkezete (IV., Vámház-körút 2.) fizetési nehézségekkel küzd, sőt egyik hitelezője csődöt kért ellene. A szövetkezet 1907-ben alakult.

A Naxos csiszolóárugyár rt. apr. 15-én rendkívüli közgyűlést tart a jelenlegi 667,000 K alaptőke leszállítása és új részvények kibocsátása útján való felemelése tárgyában.

A Ganz-féle villamossági rt. közzétette 1907. évi mérlegét, mely szerint az elfogadvány-tartozás 3 millióról 4.5 millióra, a hitelezők követelése 3,524,264 K-ról 4,640,341 K-ra, az árukészlet pedig 2,520,217 K-ról 4,465,941 K-ra emelkedett. A mérleg-tételek (zárójelben az előző éviéekkel) a következők:

Vagyon: Ingatlanok és építkezési telkek 2,359,553 (2,325,420), gépek és műhelyfelszerelési tárgyak 1,402,076 (1,246,501), szerszámok, minták és szabadalmak 400,000 (0), anyagok 1,622,908 (1,317,926), áruk 4,465,941 (2,520,217), pénztárkészlet 65,321 (62,081), értékpapírok 10,800 (1,026,888), váltók 517,946 (608,655), különféle aktívák 1,762,411 (46,278) alapítási költségek 116,472 (155,297), adások 6,787,980 (7,222,896), áruk és követelések üzemünkénél 835,294 (0) K. — *Teher:* Részvénytőke 8,000,000 8,000,000, tartalékalap 50,000 (0), értékcsökkenési tartalék 370,000 (170,000), el.ogadványok 4,500,000 (3,000,000), különféle passzívák 1,267,362 (954,988), hitelezők 4,640,431 (3,524,264), Ganz-féle villamossági részvénytársaság hivatalnokainak nyugdíjalapja 1,014,265 (0), nyereség 508,408 (502,797) K. Összesen 20,350,377 (17,038,685) K.

A Magyar-belga fémipargyár rt. apr. 5-én tartotta közgyűlését. A 404,122 K tiszta nyereségből részvényenként 76 K = 8% osztalékot fizetnek, a tavalyi 14 K = 7%-kal szemben. A közgyűlés elhatározta, hogy az alaptőkéjét 1 millióról 1.5 millió K-ra emeli, 2500 drb 200 K-ás részvény kibocsátása útján.

Uj vegyi gyár Győrött. *Viktor Alder* bécsi cég Magyarországon tervezett gyárát Győrött fogja létesíteni. A telepengedélyezési tárgyalást márczius 28-án már megtartották. A vállalat a legkülönbözőbb célokra szolgáló gyutacsok gyártásán kívül, főleg ammonium- és cziánosok, kolloidum, speciális lakkok, denaturáló szerek, gyógyszerészeti és fényképészeti készítmények, gyümölcsnedvek és esszenciák előállításával foglalkoznak.

A Mozgófénykép rt. ápr. 20-án rendkívüli közgyűlést tart a jelenlegi 30,000 K alaptőke felemelése tárgyában.

A Világító-, főző- és fűtő-berendezési rt. 1907. évi mérlegét 8239 (1906: 5685) K bruttó bevétel mellett 5751 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 2514 K-val szemben, ami a 100,000 K alaptőke 5.75%-os kamatozásának felel meg. A mérleg-tételek (zárójelben az előző évekkel) a következők:

Vagyon: Készpénz és bankkövetelés 6487 (3106), áruk 57,054 (59,416), Gazautomaták 27,545 (29,282), adósok 81,844 (97,847), felszerelések 2 (2) K. — *Teher:* Részvénytőke 100,000 (100,000), tartaléktőke 350 (250), Hitelezők 66,832 (86,454), Nyereség 5751 (2514), összesen 172,933 (189,653) K.

A Nicholson gépgyár rt. 1907. évi mérlegét 204,478 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 256,992 K-val szemben, ami a 2 millió K alaptőke 10.22%-os kamatozása. A nyersanyag-készlet értéke 424,676 K-ról 545,823 K-ra és az áruké 552,813 K-ról 953,378 K-ra emelkedett. A mérleg-tételek az utolsó három évben ekként alakultak:

<i>Vagyon:</i>	1905.	1906.	1907.
Ingatlanok	234,322	234,322	234,322
Gyári épületek	291,345	391,345	310,115
Gyárberendezés	656,460	657,833	730,669
Készpénzkészlet	171,192	211,483	173,343
Adósok	2,502,274	2,678,146	2,288,829
Tárczaváltók	714,176	960,656	736,325
Óvadékok	232,710	195,992	237,322
Értékpapírok	2,715	12,101	3,021
Előre fiz. bizt.	7,096	3,548	27,409
Nyersanyag	256,422	424,676	545,823
Árukészlet	280,638	552,813	953,378
<i>Teher:</i>			
Részvénytőke	2,000,000	2,000,000	2,000,000
Tartalékalap	200,000	220,000	240,000
Kétesek tartaléka	40,000	60,000	800,000
Értécsökkenési tartalék	430,000	470,000	530,000
Hitelezők	1,210,605	1,541,644	1,493,876
Elfogadványok	1,221,028	1,639,750	1,662,752
Atmeneti kamat	23,142	34,537	29,454
Adótartalék	20,000	—	—
Fel nem vett oszt.	24	—	—
Nyereség	204,553	256,992	204,478
Összesen	5,349,351	6,222,922	6,240,561

A Királyalom Hedrich és Strauss rt. igazgatósága megállapította második üzletévi mérleget és elhatározta, hogy a közgyűlésnek a 355,988 K tiszta nyereségből részvényenként 10 K = 5% osztalék fizetését fogja javasolni.

A Magyar fém- és lámpaárugyár rt. április 4-én tartotta idei közgyűlést, melyen az igazgatóságnak a 235,130 K-t tevő tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatát elfogadták és elhatározták, hogy 8% osztalék fizetésére 200,000, tartalékokra 10,508, nyugdíjalapra 10,000, az igazgatósági tagok jutalékára 9457 K-t fordítanak, 5164 K-t pedig új számlára visznek át. Az 1.851,169 K-val felvett gyárteleppel szemben az értécsökkenési számla 1.263,198 K-t tüntet fel.

Magyar illóolajgyár rt. (Bóds) cég alatt a *Laib és Várady* cég bódsi éterikus olajgyárát részvénytársasági alapra fekteti 200,000 K alaptőkével (1000 drb 200 koronás részvény). A *Laib és Várady* cég ingatlanait és gyári berendezését a részvénytársaság 123,521 K-ért vennie át, azonkívül a részvénytársaságra ruháztatná át a cégnek államsegély gyanánt adott gépi berendezés, mely kb. 30,000 K értéket képvisel. A részvényjegyzés határideje április 15.

Magyar optikai intézet Goerz K. P. rt. (Pozsony) cég alatt a *Goerz*-cég pozsonyi most létesült gyárát részvénytársasági alapra fektették 200,000 K alaptőkével (200 drb 1000 koronás részvény). Az igazgatóság tagjai *Bondy Emil* bécsi és *Rinnebach Gyula* friedenauai lakos.

Felsőbácsi múmalom rt. (Jánoshalma) cég alatt *János-halmán* új malom részvénytársaság alakult 150,000 K alaptőkével (150 drb 1000 koronás részvény). Az első igazgatóságot az alapítók nevezték ki; tagjai: *Molnár József, Fischer Vilmos, Hedl Adolf*, ifj. *Nagy Pál*, dr. *Bányai Miksa*, dr. *Schäffer Adorján*, dr. *Lánczi Félix* és *Kassovitz Miksa*.

A Vágszeredi mezőgazdasági cukorgyár rt., mely a *Magyar leszámítoló és pénzváltóbank* alapítása, részvényesitől a hátralékos 50% befizetését kéri és egy cukorfinomító létesítése érdekében alaptőkéjét 2 millióról 3 millió K-ra felemeli.

Az Olaj- és vazelinművek, ezelőtt Wasserfuhr és társai rt. (Pusztaszentlőrincz) ápr. 13-án rendkívüli közgyűlésén felemeli alaptőkéjét 120,000 K-val — 260,000 K-ról 380,000 K-ra.

Villamos-telep Kiskunfélegyházán. A Kiskunfélegyházán létesítendő villamos áramfejlesztőtelep munkáira a város polgármesteri hivatala árlejtést tartott, melyen ajánlatot tettek: *Ganz-féle villamossági rt.* váltakozó áramu rendszerrel 443,698 és egyenáramu rendszerrel 383,994, *Egyesült izzólámpa és villamossági rt.* 449,150 és 386,080 K, *Bárdos és Brachfeld* 415,870 és 376,009, *Altenstein és Brant* 370,005 és 349,968, *Magyar Siemens-Schuckert művek* 431,077 és 363,113 K-val. Az ajánlatok fölött a városi közgyűlés dönt.

Az Első módosi hengergőzmalom rt. 1907. évi mérlegét 89,492 K veszteséggel zárta és ennek fedezésére leszállította alaptőkéjét 100,000 K-ról 90,000 K-ra, úgy, hogy 1000 koronás részvényeit 500 K-ra bélyegezte le.

A Honi fonó- és kötélverőgyár rt. (Hódság) 1907. évi első mérlegét, miután üzemet még nem folytatott, nyereség és veszteség nélkül zárta. Az építkezésekre eddig 973,344 K-t fektettek.

A Szepességi vászon- és pamutfehéritő rt. (Késmárk) az 1907. évben 199,575 K bruttó bevétel mellett 3996 K tiszta nyereséget ért el, amit azonban levonva az előző évekről áthozott 5133 K veszteségből, új számlára még mindig 1137 K veszteség kerül. A gyárat 1907. folyamán 10,415 K értékű új gépekkel és szárítóteleppel bővítették ki.

A Julia gőzmalom rt. (Nyíregyháza) 1907. évi mérlegét 6875 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 25621 K-val szemben, ami a 300,000 K alaptőke 2.2%-a. A nyereségből értécsökkenésre 4000 K-t fordítanak és 2875 K-t új számlára visznek át.

Oesterreichisch-indische Jute-Industrie A.-G. (Trieszt) cég alatt új textilipari vállalatot alapítanak *Triesztben* a *Fratelli Branner Economo & Gutmann* cégek, 4 millió alaptőkével, mely 8 millió K-ra emelhető fel.

A Portois & Fix butorgyár rt. (Bécs) 1907. évi mérlegét 240,837 K tiszta nyereséggel zárta és 20 K = 10% osztalékot fizet.

A Solo Zündwaren und Wichsefabriken A.-G. (Bécs) az 1907. évre 6%-os osztalékot fizet, az előző évi 5%-kal szemben.

A Maschinenbau A.-G. Breitfeld, Daniek et Co. (Prága) 1907-re, mint tavaly, 26 K = 13 százalékos osztalékot fizet és alaptőkéjét 84 millióról 10 millió K-ra emeli fel.

A Stockeraui mészgyár rt. az 1907. évben devény-ujfalui fiók-telepénél 72,247 K tiszta nyereséggel zárta le mérlegét. A bécsi főtelep mérlege 92,943 K nyereséggel zárult.

Kereskedelem.

A Tejgazdasági vállalat rt. 1907. évi első mérlegét 252,961 K bruttó bevétel mellett, a költségek levonása után 8090 K tiszta nyereséggel zárta. Az üzlet megváltására 108,000 K-t fordítottak a mérleg szerint és 25,386 K-ból értécsökkenési tartalékot létesítettek. A mérleg-tételek a következők:

Vagyon: Gyárak és berendezések 358,735, áru- és anyagkészletek 109,616, üzletmegváltási számla 108,000, adósok 195,209, készpénzkészlet 15,741 K. — *Teher:* Részvénytőke 445,000, hitelezők 307,927, értécsökkenési tartalékalap 25,386, tartalékalap 898, nyereség 8090 K. Összesen 787,302 K.

A Nyerstermény rt. márczius 31-én tartott közgyűlésén ki-mondta a felszámolást.

Közlekedés.

A Kassa-hegyaljai vasut rt. alakuló közgyűlését ápr. 3-án tartották *Budapestben*. Az alaptőke 5 millió K. Az igazgatóság tagjai: *Szalay László* dr. főispán (elnök), *Dókus Gyula* és *Puky Andre* dr. alispán (alelnökök), *Eder* Ödön polgármester Kassa város részéről; gróf *Pálffy László*, *Göncz nagyközség*, *Bálint János* jegyző, *Mád nagyközség* részéről, továbbá *Molnár Béla*, *Bródy Frigyes*, *Flegmann*

Samu, Loewenfeld Tivadar, Litvay Jenő és Kaufer Izidor dr. A felügyelő-bizottság tagjai: Görgy Gyula, Polinszky Emil, Fábian Henrik, Dobozy István, Sarló Vendel dr. és Bejczy Laszlo.

A Budapesti közuti vaspálya-társaság az 1907. évben — a múlt évről áthozott 125,107 (1906-ban 101,894) K-val 12.708,715 (10.788,410) K bruttó bevételt ért el, amelyből a költségek, fővárosi részesedés, elsőbbségi és kölcsönkamatok levonásával 3.663,566 (3.077,316) K tiszta nyereség maradt fenn, melyből 2.709,512 K-t részvényenkénti 26 K = 13⁰/₀o, mint tavaly és 16 K élvezetjegy (mint tavaly) osztalékra fognak fordítani. A nyereség- és veszteségszámla utolsó négy évi alakulását az alábbi táblázatunk mutatja.

	1907.	1906.	1905.	1904.
Személyszállításból ...	10.452,495	8.999,317	7.968,539	7.531,262
Kamatok ...	626,674	448,210	341,593	51,606
Ház- és haszonberek ...	496,478	408,754	378,051	330,056
Vegyések ...	144,075	137,963	136,011	182,914
Vasutreszv. jövedelme ...	890,884	697,272	628,049	1.652,648
Nyereség áthozatal ...	125,107	101,894	100,715	97,813
Bruttó jövedelem ...	12.538,608	10.788,410	9.552,962	9.281,723
Üzemi kiadások, stb. ...	6.092,720	5.099,498	4.121,685	3.971,404
Főváros részesedése ...	742,399	509,911	376,853	333,126
Peage-illeték ...	1,000	1,365	2,000	2,000
Egészségügyi szolgálat ...	115,841	103,938	80,224	80,185
Kötvénykamatok ...	851,768	794,400	663,696	670,512
Adók és illetékek ...	519,346	515,589	617,132	706,623
Töketörlesztés ...	599,920	578,160	555,280	420,320
Leírás ...	100,000	90,000	60,000	20,000
Nyugdíjalap kamatja ...	22,153	18,231	16,627	19,924
Tiszta nyereség ...	3.663,566	3.077,316	3.059,822	3.061,626

A mérleg-tételek az utolsó négy évben a következők voltak:

	1907.	1906.	1905.	1904.
Vagyon:				
Vasutv. és vill. berend. előtt ...	53.155,183	48.431,303	43.165,238	38.813,478
Beruházási vill. átalak. előtt ...	5.043,309	5.043,310	5.043,309	5.043,310
Előmunkálatok ...	38,937	40,560	41,388	41,938
Készletek ...	597,831	513,436	509,114	908,823
Követelések ...	3.266,832	5.767,678	3.333,055	3.047,084
Pénztár és pénzügyintézetek	4.441,256	8.767,678	2.330,414	2.904,611
Értékpapírok ...	25.392,761	23.256,099	23.097,476	23.585,288
Saját czimletek ...	21.922,184	22.248,232	29.367,872	19.062,400
Nyugdíjalap értékei ...	7,406	8,565	8,565	8,797
Biztosít. és letéti értékek	388,602	352,962	212,980	183,480
Ingatlanok ...	11.248,109	9.339,233	7.922,520	7.731,863
Teher:				
Részvénytőke ...	40.477,800	40.477,800	40.477,800	40.477,800
Kötvénytőke ...	18.000,000	18.000,000	18.000,000	18.000,000
1905. évi kötvények ...	13.201,600	13.201,600	13.201,600	—
Törleszt. hívvasuti tőke	450,846	452,755	446,823	441,122
Rendes tartalékalap ...	2.563,060	2.563,060	2.141,546	2.241,540
Leírasi tartalékalap ...	917,325	1.016,824	1.101,599	967,263
Külön tartalékalap ...	35.882,208	36.076,392	30.104,077	30.205,077
Építési tartalék ...	442,120	—	—	—
Nyugdíjalap ...	558,432	553,834	520,875	500,548
Segélyalap ...	385,992	415,354	415,353	415,353
Tartozások ...	8.957,696	7.143,427	5.541,544	4.730,744
Nyereség ...	3.663,566	3.077,316	3.059,821	3.061,626
Összesen ...	125.502,649	123.170,727	115.002,038	100.941,075

Homoród-kőhalom-homoródmási vasútra kapott előmunkalati engedélyt Schwarcz Adolf bányavallalkozó. Az új vasut Mirkvasár, Zombor, Ujfalu, Oklánd és Kárácsnyfalva községeket érintené.

Toponár-igali vasut. Krausz Ignác, Hausner Zsigmond igali és Róna Béla tabi lakosok, gőzmalomtulajdonosoknak a kaposvármocsoládi h. é. vasut Toponár állomásától Orczi, Zimany, Ráczegres, Patalom, Magyaratád, Szentgáloskéz és Ráksi községek, esetleg Büssü, Karsok és Ráksi községek érintésével Igalig vezetendő vasútvonalra az előmunkalati engedélyt megadták.

A Magyar-horvát tengerhajózási rt. (Fiume) 1907. évi mérlegét 252,842 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 263,837 K-val szemben, azaz a 2 millió K alaptőke 12.14 százalékkal kamatozott. Az osztalék 200 K = 10 százalékkal, mint tavaly.

Biztosítás.

A Foncière, pesti biztosító intézet közzétette 1907. évi mérlegét, mely szerint a társaság összes vagyona 32.423,845 (1906-ban: 30.166,941), az értékpapíralomány 15.270,282

(14.114,383), a díjtartalék 26.375,375 (23.841,812) K. A későbbi években esedékes tüzbiztosítási díjak összege 25.985,190, a balesetbiztosítási díjaké 2.787,063 K. A tartalékalap az idei dotációval 264,820 K-ról 291,256 K-ra emelkedett. A díjbevétel a törlések levonása után az elemi és balesetbiztosítási ágazatokban 11.869,863 K-t és az életbiztosítási ágazatban 4.113,966 K-t tett ki, míg a későbbi években esedékes tűz- és balesetbiztosítási díjkötelezvények és díjváltók összege 28.752,254 K-ra rugott. Az életbiztosítási állomány az elmúlt üzleti évben 94.049,695 K tőkét és 38,359 K járadékösszeget tett ki. A díj- és nyereségtartalék-alapok, valamint a díjáhozatok 26.275,375 K-t tesznek ki. Az intézet tőkét a képviselőségeknél lévő készpénz-állomány, a folyószámla-követelések és a képviselőségek és feleknél künnlevő egyenlegek bevonása nélkül a következőképpen elhelyezve: Pénztári készpénz-állomány az intézet központi székhelyén 156,940 K; hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál lévő követelésekben 3.714,340 K; az intézet budapesti és bécsi tehermentes házaiban 3.080,000 K; állampapírokban, vasuti részvények és elsőbbségi kötvényekben, valamint óvadékképes záloglevelekben 15.270,282 K tárczabeli váltókban 395,926 K; jelzálogkölcsonben 15,833 K és az intézet életbiztosítási kötvényeire adott kölcsönökben 3.403,930 K. A tiszta nyereség 268,107 K, a tavalyi 257,966 K-val szemben, ami a 3 millió K alaptőke 8⁶/₀o-os kamatozásának felel meg. A mérleg-tételek utolsó négy évi alakulását az alábbi szembeállítás tünteti föl:

	1907.	1906.	1905.	1904.
Vagyon:				
Pénztár ...	156,940	231,209	209,140	225,291
Pénzügyintézetek ...	3.714,340	4.270,551	3.370,014	2.373,330
Ingatlan ...	3.080,000	3.095,000	3.113,138	3.128,138
Viszontbiztosítók ...	2.733,600	2.301,310	1.979,425	1.951,004
Értékpapírok ...	15.270,282	14.114,383	13.200,402	12.315,200
Értékpapirkamatok ...	—	122,343	113,033	95,966
Váltók ...	395,926	202,331	186,215	259,527
Jelzálogkölcson ...	15,833	266,178	166,505	216,817
Kötvénykölcsonök ...	3.403,930	3.103,830	2.906,120	2.720,110
Elemi ág folyószámlája	690,290	27,255	248,322	537,142
Képviselőségek, stb. ...	2.219,082	1.953,362	1.777,792	1.747,468
Különféle adások ...	153,560	102,906	95,744	104,561
Leltár ...	62,000	69,000	76,000	76,000
Letétek ...	526,057	507,282	494,460	447,967
Teher:				
Részvénytőke ...	3.000,000	3.000,000	3.000,000	3.000,000
Díjtartalékok ...	26.375,375	23.841,812	21.828,617	18.456,811
Díjáhozatok ...	—	839,404	752,671	670,457
Kártartalékok ...	392,258	744,685	559,686	375,202
Tartalékalap ...	264,820	239,622	215,079	194,390
Árfolyamkülönböz. alap	—	1,474	55,724	169,203
Osztalékalap ...	80,636	72,076	68,663	67,855
Viszontbiztosítók ...	591,472	587,994	321,601	367,972
Különféle hitelezők ...	28,260	29,893	11,026	21,835
Életosztály folyószámlája	690,290	27,256	248,322	537,142
Részvényvisszafizet. alap	4,520	4,520	4,520	4,600
Azsióvisszafizetési alap	1,796	1,796	1,796	1,831
Fel nem vett osztalék	10,800	11,162	9,966	25,858
Letétek ...	526,057	507,282	494,460	447,967
Nyereség ...	568,107	257,966	251,146	211,847
Összesen ...	32.423,845	30.166,941	27.823,283	26.198,555

A Nemzeti baleset-biztosító rt. igazgatósága az 1907. évi mérlegét megállapította és elhatározta, hogy a díj- és kártartalékok bőséges részletése után a közgyűlésnek 10 K = 5% osztalék kifizetését fogja javaslatba hozni, mint tavaly.

Az Anker élet- és járadék-biztosító-társaság 1907. évi mérlegét 952,145 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 1.065,283 K-val szemben és részvényei után 200 K = 20% osztalékot fizet, mint tavaly.

A Triesti általános biztosító társulat. (Assicurazioni generali) márcz. 26-án tartott közgyűlésén terjesztettek be az 1907. évi mérlegét. Az 1907. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 917.074,396 K-t tettek ki, és az év folyamán bevett díjak 41.095,963 K-ra rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 31.422,408 K-ról 264.156,557 K-ra emelkedett. A tüzbiztosítási ágban, beleértve a betöréses-és tűkör-üveg-biztosítást a díjbevétel 16.585.488,656 K biztosítási összeg után 27.302,460 K volt, miből 10.146,474 K viszontbiztosításra fordított,

ugy, hogy a tiszta díjbevétel 17.155,986 K-ra rugott, mely összegből 12.269,989 K mint díjtartalék, minden tehertől menten jövő évre vitetett at. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 113.331,852 K. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitett 3.921,627 K-t, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.717,649 K-ra rugott. Károkkért a társaság 1907-ben 37.472,589 K-t és alapítása óta 899.042,935 K-t fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 173.248,760 K esik. A nyereségtartalékok közül, mely összesen 20.292,237 K-ra rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereség-tartalék, mely 6.300,000 K-t tesz ki, az értékpapírok árfolyamingadozására alakított tartalék 12.565,698 K összegben, továbbá felemlítendő a 160,000 K-ra rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idej átutalással 1.266,538 K-t tesz ki. Az értékpapírok értéke 4.741,807 K-val ment vissza, de a vezetőség elővigyázata folytán ez a veszteség az intézetet nem érinthette, mert az a 17.013,704 K-t kitevő árfolyamtartalékból nyerhetett leírast. Ez a tartalék ma még mindinkább 12.565,698 K-t tesz ki. Különös figyelmet érdemel még az 1000 új intézeti részvénynek kedvezően keresztülvitt kibocsátása, melynek ágio-nyereségéből 11.525,000 K a matematikai életbiztosítási tartalékhoz csatoltatott. Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai az idej átutalások folytán 292.979,592 K-ról 323.629,347 K-ra emelkedtek s a következőképen vannak elhelyezve: ingatlanok és jelzálog-követelések 60.625,971, életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 26.668,849, letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 4.017,801, értékpapírok 209.404,916, tárczaváltók 842,350, a részvényesek biztosított adósevelei 8.820,000 és készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 13.249,457 K, összesen 323.629,347 K. Ezen értékekből 65,5 millió K magyar értékre esik.

Aru- és értéktőzsdei hírek.

A német tőzsdetörvény. A német kormány által beterjesztett új tőzsdetörvényjavaslat tudvalevőleg a kormánypart és az agráriusok közt létrejött kompromisszum értelmében ágyurva került a birodalmi gyűlés elé, mely a javaslatot második olvasásban e hó 7-én tárgyalta s rövid vita után 240 szóval 124 ellen elfogadta. A 72. §-ból álló törvényjavaslatnak egyetlen hatóság ülésben való letárgyalása és gyors elfogadása meglepetést szült, a gyorsaság magyarázata pedig az, hogy a javaslat kompromisszumon épült fel, minélfogva az ellenfelek lerakták fegyverüket és az, hogy a képviselők már igen vágytak a husvét szünet megkezdésére. Nevezetesebb módosítás a régi tőzsdetörvény nyelv szemben az, hogy a tőzsdelajstrom eltöröltetik s minden cégbejegyzett nagykereskedő jogosult a tőzsdén, ha tőzsdetaggá lesz, üzleteket kötni a kiskereskedőket azonban akkor is kizárnák, ha cégük be van jegyezve. Gabonaneműekben és lisztben a határidőüzlet továbbra is tiltva van, ellenben az ipari és bányavértékekben a birodalmi tanács jogosult egyes kategóriákra nézve a határidőüzletet megengedni. A büntető határozmányok szigorítottak és kiterjesztettek a tőzsdén kívül köendő azon határidőügyletekre is, minőket a tőzsdén kötni tilos. Egészben véve a tőzsdéintézmény barátai a reform útján nem sokat nyertek.

Az új németbirodalmi és porosz kölcsön, mely összesen 650 millió M összegben április 11-én bocsáttatik aláírás alá s mely kölcsön 4%-os lesz, Londonból szított agitáció folytán több oldalról támadásoknak van kitéve. Mindazonáltal bizton hiszik, hogy a jegyzés teljes eredménnyel ér véget, miután máris tudva van, hogy a belföldi tőkepénzesek, alapítványok, takarékpénztárak és biztosító intézetek jelentékeny összegek erejéig vesznek részt a jegyzésben. Az új kölcsönre a befizetések következőképen szabályozvák: április 25-től kezdve a teljes érték bármikor befizethető, 1000 márkáig terjedő összegek május 20-ig fizetendők be, nagyobb összegekre május 20-ig 30%, további 15—15% június 25, illetve július 20-ig, 10—10% augusztus 20, illetve szeptember 25-ig, végül a 20%-ot tevő maradvány október 20-ig fizetendő be.

Aru- és értéktőzsde Miskolczon. Miskolczon április 3-án nyitották meg az aru- és értéktőzsdét. Az alakuló közgyűlésen Sugár Ignác dr. részletesen beszámolt a miskolczi tőzsde megalakulásáról. Elhatározták, hogy a miskolczi netenkénti aru- és értéktőzsdén kötött üzletekre a budapesti tőzsde szokványai mérvadók. Tőzsdébiróság létesítését a minisztérium egyelőre nem engedélyezte. A miskolczi tőzsde elnökévé Schrecker S. L.-t, a borsod-miskolczi gőzmalom igazgatóját választották meg, aki a Miskolczi kereskedők és gazdák körének is elnöke.

Allami és községi pénzügyek.

A kis- és nagyközségek pénzkészlete. A belügyminiszter rendeletet intézett az összes vármegyék alispánjaihoz, akiket arra hív föl, hogy minden egyes kis- és nagyközségre vonatkozólag készítse-

nek részletes kimutatást arról, hogy a kis- és nagyközségeknek, valamint a községek kezelése alatt álló alapítványoknak és alapoknak, továbbá az összesített rendszer szerint kezelt gyámpénztáraknak kamatozó pénzkészletei az 1908. január elsején fennállott állapot szerint mennyit tesznek ki és pénzügyi betétekben, értékpapírokban és adósevelekben mily összegek erejéig és mily kamatláb mellett vannak elhelyezve.

Kassa város 1908. évi költségvetését 2.206,149 K bevétellel és 2.491,496 K kiadással irányozták elő. A 285,346 K hiányt pótdóval fedezik.

Tisztviselői ügyek.

Pénzügyi tisztviselők országos kongresszusa. A Dunántuli pénzügyi tisztviselők egyesülete az összes magyar pénzügyi tisztviselők bevonásával 1908. június 7-én és 8-án budapesten, az új városháza nagytermében országos kongresszust tart. A kongresszus tagjai lehetnek:

- a) minden a magyar szent korona országainak területén bejegyzett részvénytársulati és szövetségi pénzügyi tisztviselői;
 - b) a magyar szent korona országainak területén kormányhatóságilag jóváhagyott alapszabályok alapján működő pénzügyi tisztviselő-egyesületek igazolt kiküldötteik útján;
 - c) a pénzügyi tisztviselők szociális törekvéseit pártoló egyéb egyesületek ha a b) pontban megjelölt egyesület vezetőségének tagjai;
 - d) a pénzügyi tisztviselők igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagjai;
- akik a kongresszuson részvételüket 1908 május 15-ig a kongresszus előkészítő-irodájának írásban bejelentik és a szükséges igazolványt az alatt megjelölt díj befizetése ellenében kiváltják.

A b) pontban megjelölt egyesületek a kongresszuson való képviselőikkel annyi tagjukat bizhatják meg, a hány-szor 20 korona részvételi díjat fizetnek. E kiküldöttek nevei a megtörtént bejelentéssel egyidejűleg a kongresszus előkészítő irodájának szintén tudtára adandók.

A kongresszuson való részvétel díjai az a) c) és d) pontban megjelöltek részére személyenként 5 korona, a b) pontban megjelölt egyesületek részére 1907. december hó 31-ig taglétszámuk szerint számítva, minden 50 tag után 20 korona, de legalább 20 korona.

A kongresszuson való részvétel díjai a kongresszus költségeinek fedezésére szolgálnak és önkéntes hozzájárulások elfogadhatók. A kongresszus költségeinek elszámolása után maradó felesleg a Dunántuli pénzügyi tisztviselők egyesülete internátus-alapját szaporítja.

A kongresszust a Dunántuli pénzügyi tisztviselők egyesülete elnöke nyitja meg, kinek felszólítására a kongresszus elnököt és jegyzőt választ, akik felváltva előzetes megállapodásuk szerint való sorrendben végzik az elnöki, illetve jegyzői teendőket.

A kongresszus tárgysorozatába fel nem vett indítványok 1903. ápr. 15-ig írásban nyújtandók be.

A Hevesmegyei pénzügyi tisztviselők egyesülete április 5-én Hatvanban Gáspárdy Gyula elnöklete alatt ülést tartott. Jelen voltak Egerből: Gáspárdy Gyula, Tattay József, Járó Sándor, Fazekas János, Löw Béla, Schwarcz Arnold, Fleischmann Vilmos, Szücs Zsigmond; Hevesről: Nagy István, Hatvanból Scheidl Agoston, Hillebrand Ferencz, Kondek Géza, Rottenstein Lajos, Hirling Gyula, Murczkó Endre, Weisz Lipót, Prikkel József, Baditz Zsigmond, Hollóy Károly, Dukesz Ede; Gyöngyösről: Buczászky Kálmán, Szabó János, Kertész Dezső, Erber József, Molnár Izso, Diamant Armin, Csányi Armin, Deutsch Ernő, Figlár Géza. A gyűlés első tárgya az elnök jelentése volt, melyben kimerítően tárgyalja és fejtegeti a pénzügyi tisztviselők helyzetét előmozdító tényezőket. Jelenti, hogy a Hevesmegyei pénzügyi tisztviselők egyesületének már három alapító tagja van és reméli, hogy ezen szám az általánosan mutatkozó nagy érdeklődésből következőleg, rövid idő múlva tetemesen megnövekszik. A pénztárnok jelentése szerint a számvizsgáló bizottság által felülvizsgált számadások alapján ez idő szerint 348 K a pénzkészlet. Elnök indítványozza, hogy a jövőben összegyűjtendő összegek kamatai nemes célokra, ugymint a szükségét szenvedő, vagy elbetegesedett tisztviselőknek segélyezésére, továbbá pályadíjakra és jutalmazásokra fordíttassék, mely indítvány általános tetszés nyilváníta mellett elfogadott. Ezek után Hirling Gyula érdekes szakavatott felolvasást tartott

a pénzügyi tisztviselők jogi és anyagi helyzetének előmozdításáról. A gyűlés további tárgyat a *Budapesti június hó 7-8-án tartandó pénzügyi tisztviselők kongresszuson* leendő részvételre vonatkozó tárgyak képezték. Az értekezlet megállapította, hogy a kongresszuson előreláthatólag a jelenlevők legnagyobb része részt fog venni. Ezek után indítvány tétetett, hogy néhány intézet igazgatóságához, melyeknél a *vasárnapi munkaszünet* megtartása még érvényben nincs, körlevél küldendő, melyben az egyesület kérje az igazgatóságot a vasárnapi munka beszüntetésére, tekintettel azon körülményre, hogy a vasárnapi munka a közönség érdekét úgy sem képezi, a tisztviselő pedig, ki egész héten idegő és megerőltető munkát végez, egészsége érdekében utalva van a vasárnapi pihenésre, sőt ehhez a törvény értelmében jog is van. A gyűlés további folyamán indítványozták, hogy *Kormos Alfred* főszerkesztőnek az egyesület, — 200 K alapítási díj lefizetésével — alapítói közé történő belépése alkalmából és a pénzügyi tisztviselők érdekeit előmozdító munkálkodásáért és támogatásáért jegyzőkönyvi köszönetet fejezzen ki. A legközelebbi vándorgyűlés megtartási helyéül *Heves* jelöltetett ki.

Vegyes hírek.

Az aradi kereskedelmi kamara új titkára. A *Marschall* Lajos halálával megüresedett aradi kereskedelmi és iparkamarai első titkári állásra *Varjassy* Lajos dr. aradi rendőrfogalmazót hívták meg aki az állást azonnal elfoglalta.

A Magyar leszámítoló és pénzváltó bank rt. pozsonyi fiókjának főnöke, *Fischer* Lajos meghalt.

A Magyar általános hitelbank nagyváradi fiókjának helyettes főnökévé *Schenker* Ferenc czégjegyzőt nevezte ki és a brassói fióknál *Herell* Wolfram főkönyvelőt czégjegyzési jogosultsággal ruházta fel.

A Magyar agrár és járadékbank rt. igazgatósága léczfalvi *Bodor* Pál intézeti főhivatalnoknak a czégjegyzői jogosultságot megadta.

Az Alsólendva-vidéki takarékpénztár rt. dr. Hajós Kálmán ügyvédet a Központi kereskedelmi és iparbank rt. felügyelő-bizottsági tagját igazgatósági taggá választotta.

A Szolnoki kereskedelmi bank és takarékpénztár, rt. Haas József titkár czégjegyzői jogosultsággal ruházta fel.

Kimutatások.

Assicurazioni Generali 1908. évi március hóban az életbiztosítási osztálynál 1712 ajánlat 13.365,729 K 27 f biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 1430 kötvény 11.636,318 K 16 f biztosítási összegre állított ki. Folyó évi január elseje óta 4926 ajánlat 39.782,571 K 08 f biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 4152 kötvény 34.363,029 K 71 f biztosítási összegre állított ki. Az 1908. január elseje óta bejelentett károk összege 2.186,418 K 45 f-re rug. Az életbiztosítási osztály kimutatott állománya 1907. december hó 31-én 125,445 kötvény után 917.014,396 korona 99 f tőkét és 1.796,397 K 62 f járadékot tett ki, amire készpénzben 264.156,557 K 24 f van tartalékba helyezve. Az 1907. évben az életbiztosítási osztály által kifizetett károk 15.345,532 K 04 fillért tettek ki és az összes ágazatoknál a társulat alapítása óta (1831.) az évenkénti kimutatások szerint fizetett károk 899.042,935 K 20 ft tesznek ki. A betöréslépés elleni biztosítási osztálynál ugyanezen hónapban 78 káreset jelentett be 30,007-87 K összeggel, f. évi január 1-je óta 326 káreset 89,918-36 K összeggel került bejelentésre.

A Nemzeti balesetbiztosító rt. február havában 702 drb balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 5.075,900 K, rokkantság esetére 7.002,900 K és mulékony keresetképtelenség esetén 2225 K napi kártalanításra biztosított összegről szólnak.

Közgyűlési határidők.

(A társaság czége mellett levő időpont a közgyűlés időpontja, a zárjel között levő nap a részvények letételének határnapja.)

- Április 9. Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára, V., Nádor-u. 12., a M. általános hitelbank helyiségében, d. e. 1/2 óra (márcz. 28.). — Magyar behajózási rt., V., Nádor-u. 25. (ápr. 6.). — „Klotild” első magyar vegyipar rt., V., Nádor-u. 4., a Wiener Bankverein magyarországi fiókhelyiségében, d. e. 10 óra (ápr. 4.).
11. Bankkegyesületi változórt. felsz. a., IV., Veres Pálné-u. 30., d. e. 11 óra (ápr. 3.). — Budapesti bankkegyesület rt. felsz. a., IV., Veres Pálné-u. 30., d. e. 10 óra (ápr. 3.). — Foncière pesti biztosító intézet, V., Sas-u. 10., d. e. 11 óra (ápr. 3.). — Nicholson gépgyár rt., VI., Váci-ut 17., d. e. 11 óra (ápr. 3.).
12. Agrikultura mezőgazdák ellátó rt., V., Zoltán-u. 12., d. e. 11 óra (ápr. 10., rendkívüli). — Hazai villamosági rt., VI., Podmaniczky-u. 27., d. e. 10 óra (ápr. 9., rendkívüli).
13. Unio magyar általános gyufagyár, VII., Kertész-u. 10., d. u. 3 óra (ápr. 10.).

14. Ferenc-csatorna műmalmok társulata rt., V., Hold-u. 25., d. e. 10 óra. — Budapesti villamos városi vasut rt., VII., Kertész-u. 10., d. e. 11 óra (ápr. 6.). — Kisjenői fatermelő rt., V., Váci-körút 32., a Magyar kereskedelmi rt. ülés-termében, d. e. 11 óra (ápr. 7.). — Világító-, főző- és fűtőberendezési rt., VI., Váci-körút 3., a Magyar gázizzófény rt. helyiségében, d. e. 11 óra (ápr. 11.).
15. Bártfai gyógyfürdő rt., VI., Váci-körút 45., d. e. 11 óra (április 5.). — Magyarországi szálló- és fürdővállalat rt., IV., Kossuth Lajos-u. 6., d. u. 4 óra. — Tejgazdasági vállalat rt., II., Attila-u. 39., d. e. 11 óra (ápr. 12.). — Naxos csiszolóáru gyár rt., VI., Váci-körút 3., a Magyar gázizzófény rt. helyiségében, d. u. 3 óra (rendkívüli).
16. Szlavóniai erdőipar rt., V., Báthory-u. 19., d. e. 11 óra. — Ferenc József földalatti villamos vasut rt., VII., Kertész-u. 10., d. u. 4 óra (ápr. 8.). — Alkuszbank rt., V., Szabadság-tér 17., este 7 óra.

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok czégjegyzéke.

Részvénytársaságok Budapesten.

Angol-osztrák bank budapesti fióktelep. Kohner Ágost kormánytanácsos tag töröltetett, Bollmann Tamás, Epstein Sándor, Rosenbaum Szigfried, Spatzner Richard és Zucker Jenő czégvezetők bejelentettek.

Budapesti bank részvénytársaság. Steinfeld Sándor, Hosszú stván czégvezetők bejegyeztettek, Visontai Soma, Arányi Ignác töröltettek, Lukács György dr., Gyenes Lajos, Vannay Ignác, Diener Gyula, Grünér Ádám, Rónai Mihály dr. és Blau Gyula igazgatók és az a körülmény, hogy a *Közgazdasági hitelbank részvénytársasággal* egyesült és alaptőkéjét 1 millió koronával emeli fel, bejegyeztetett.

Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcson részvénytársaság. Martin István, Hirschl Hugó czégvezetők és Schönfeld Adolf igazgató bejegyeztettek.

Közgazdasági hitelbank részvénytársaság. Beleolvad a *Budapesti bank részvénytársaságba*.

Magyar általános hitelbank. Debreczenben fiókot állított fel. **Magyar takarékpénztár és bank részvénytársaság.** Vázsonyi Jenő igazgató töröltetett.

Unio bank részvénytársaság. Rusznyák József igazgató töröltetett.

Egyesült acetilén világítási részvénytársaság. Pfeifer Ignác, Radó Lajos dr., Ghyka Albert herceg igazgatók töröltettek.

Első pesti spodium és enygyár részvénytársaság. Vidor Bernát czégvezető töröltetett, Förster Rudolf czégvezető bejegyeztetett.

Kisküküllővölgyi faipar részvénytársaság. Enyedy Béni, Schöber Béla dr. igazgatók töröltettek.

Magyar-galicziai fatermelő részvénytársaság. Hartenstein Jenő igazgató töröltetett.

Szövetkezetek Budapesten.

Budapest környékén családházakat építő egyesület mint szövetkezet. Rosenbaum Samu igazgató nevét *Révész*-re magyarosította.

Részvénytársaságok a vidéken.

Algyógy. Geogéana takaré- és hitelintézet részvénytársaság. Popovici János vezérigazgató töröltetett, Dobó Romulus dr. igazgató bejegyeztetett.

Alsólendva. Alsólendva vidéki takarékpénztár részvénytársaság. Hajós Kálmán dr. igazgató bejegyeztetett, Pataky Kálmán és Iványi Andor igazgatók töröltettek.

Apátfalva. Apátfalvai takarékpénztár részvénytársaság. Lnczay Száva és Politzer Sámuel igazgatók, Perlusz Jakab tisztviselő czégjegyzési jogosultsága bejegyeztettek, Politzer Jakab és Pataki Aurél igazgatók töröltettek.

Baja. Bajavidéki takarékpénztár részvénytársaság. Alföldi Lajos dr., Hermann Adolf dr., Schön Géza és Szűcs Odön igazgatók töröltettek.

Balassagyarmat. Balassagyarmati takarékpénztár. Aninger Laszlo igazgató töröltetett, Sztranyavszky Sándor és Wohl Brunó igazgatók, Melna Géza pénztáros czégjegyzési jogosultsága bejegyeztettek. **Bártfa. Bártfai hitelbank részvénytársaság.** Sinaj Sámuel igazgató bejegyeztetett.

Csantavér. Csantavéri takarékpénztár részvénytársaság. Kozma József igazgató bejegyeztetett, Busch Hermann igazgató töröltetett.

Csáktornya. Csáktornyai takarékpénztár részvénytársaság. Pethő Jenő és Strausz Sándor igazgatók bejegyeztettek.

Csepreg. Répczevidéki takarékpénztár Csepregben. Mesterházy Odön, Gayer András és Salamon Antal igazgatók töröltettek. **Bátszegy Ferencz dr., Csay János és Schütz János igazgatók, ugy Salamon Antal pénztáros czégjegyzési jogosultsága bejegyeztettek.**

Devecser. Devecseri takarékpénztár részvénytársaság. Gál Kropf Béla és Sándy István igazgatók bejegyeztettek, Keményffy István és Szabó Ferenc igazgatók töröltettek.

Dunaadony. Adonyi takarékpénztár részvénytársaság. Bauer Ferenc igazgató töröltetett.

Eperjes. Eperjesi bankegylet. Kakusz Béla dr. igazgatók bejegyeztettek, Oszvald Károly igazgató töröltetett.

Érsekújvár. Érsekújvári népbank részvénytársaság. Erhardt Viktor és Barak Imre igazgatók bejegyeztettek. Jaksics Illés és Fábán János igazgatók töröltettek.

Facset. Facseti népbank részvénytársaság. Bacsó Bálint és Deutsch Ignác igazgatók töröltettek. Reibnagel Ferencz és Hirschl Miksa igazgatók töröltettek.

Gyórok. Aradhegyaljai takarékpénztár részvénytársaság Gyórokon. Bódi Bódog és Schneeberger Márk igazgatók bejegyeztettek. Eichner Adolf és Szilvássy Géza igazgatók töröltettek.

Galántha. Galánthai vidéki takarékpénztár részvénytársaság. Polák Kálmán igazgató bejegyeztetett, Pély Géza dr. igazgató töröltetett.

Galántha. Galánthai takarékpénztár részvénytársaság. Pospisil Károly igazgató bejegyeztetett, Schrompf Mihály és Minarik János igazgatók töröltettek.

Gács (Nógrád m.). Gács járási takarékpénztár részvénytársaság. Alakult 1908. január 26. Alaptőke 70,000 K, 700 drb 100 K-s részvény. Igazgatóság: Forgács János gróf, Miessl Zsigmond, Rittinger Pal, Wellibil Károly, Bory László, Forgách Antal, Pósa István, Rainiss István, Skripény János, Szlancsik Bogyoszló, Sternlicht Lipót és Vámos Antal.

Glogovác. Glogováci első takarékpénztár részvénytársaság. Rauch György igazgató töröltetett.

Gyöngyös. Gyöngyösi bank részvénytársaság. Ormódi Adolf, Grüssner Jenő, Schmidt Viktor és Cserján Károly igazgatók bejegyeztettek. Deutsch József és Konrad István igazgatók töröltettek.

Gyöngyös. Gyöngyösi népbank részvénytársaság. Csala Sándor és Rác Jenő igazgatók bejegyeztettek, Nagy Ferencz és Dévay Sándor igazgatók töröltettek.

Hajduböszörmény. Hajduböszörményi közgazdasági bank részvénytársaság. Fekete Zsigmond, id. Fazekas Gábor igazgatók töröltettek. Somossy István és Somossy Béla igazgatók bejegyeztettek.

Hajduszoboszló. Hajduszoboszlói takarékpénztár. Mohátsi Bálint, Malatinszky József dr. igazgatók és Baksay György tisztviselő czéggjegyzési jogosultsága bejegyeztettek. Borbély Sámuel igazgató töröltetett.

Hátszeg. Ipari és kereskedelmi bank részvénytársaság. Kéméndy Albert igazgató töröltetett.

Igal. Igali járási takarékpénztár részvénytársaság. Freytag Kamill igazgató bejegyeztetett.

Ipolyság. Hontmegyei népbank részvénytársaság. Marek Károly és Link Miksa igazgató töröltetett. Vannay Ignác és Fodor Vilmos dr. igazgatók bejegyeztettek.

Kaposvár. Kaposvári kereskedelmi és iparbank részvénytársaság. Hirschmann Mór és Ring Samu igazgatók bejegyeztettek. Székely Antal dr., Varga Miksa és Depold Béla igazgatók töröltettek.

Karánsebes. Első karánsebesi takarékpénztár. Bartolomei János igazgató töröltetett. Bardans Oszkár igazgató bejegyeztetett.

Kassa. Schalkház nagyszálló részvénytársaság. Fényes Samu dr. igazgató töröltetett.

Kassa. Kassai népbank. Fest Oszkár vezérigazgató bejegyeztetett. Vanczák Nándor vezérigazgató töröltetett.

Kecskemét. Kecskeméti leszámítoló- és pénzváltóbank részvénytársaság. Szabó Iván dr. igazgató és Goitein Miksa titkár czéggjegyzési jogosultsága bejegyeztetett.

Kismarton. Kismartonjárási takarékpénztár. Füst János igazgató töröltetett.

Kolozsvár. Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság. Lázár István gróf igazgató, valamint Viski László dr. és Mina János czéggjegyzési jogosultsága bejegyeztetett.

Kolozsvár. Kolozsvári kereskedelmi bank részvénytársaság. Matskási Pál igazgató bejegyeztetett.

Komárom. Komáromvidéki takarékpénztár részvénytársaság. Milch Naftalin igazgató töröltetett, Spitzer Béla igazgató bejegyeztettek.

Kotor. Kotori takarékpénztár részvénytársaság. Vlasic Rókus igazgató bejegyeztetett. Vlasic Rémus igazgató töröltetett.

Liptóújvár. Liptóújvári takarékpénztár részvénytársaság. Matavovszky Árpád igazgató bejegyeztetett, Pálka Gyula igazgató töröltetett.

Makó. Makói ipar- és kereskedelmi társulat. Krausz A. H. és Böhm Andor czéggjegyzők bejegyeztettek.

Marosújvár. Marosújvári takarékpénztár részvénytársaság. Bikfalvi Károly dr., Dunszt Gyula, Szász József, Mátyás Mihály dr., Sándor Jenő és Szabó Albert igazgatók töröltettek. Aschenbrenner Mátyás, Szalai Béla, Ambrus Pál dr. és Kuthy Adorján igazgatók és

Ambrus Pál dr. és Kuthy Adorján czéggjegyzési jogosultsága bejegyeztetett.

Maros-Vásárhely. Agrár takarékpénztár részvénytársaság Maros-Vásárhelyt. Ifj. Ugron Gábor dr. igazgató bejegyeztetett.

Margitta. Margittai takarékpénztár részvénytársaság. Henger Viktor igazgató, Zakar Kálmán czéggjegyzési jogosultsága bejegyeztetett, Friedmann Jakab igazgató töröltetett.

Mezőcsát. Mezőcsáti takarékpénztár részvénytársaság. Kubik Gyula igazgató töröltetett.

Miskolcz. Miskolczi hitelintézet. Popper Károly igazgató bejegyeztetett. Petró József igazgató töröltetett. Alaptőkéjét 400,000 K-ról 600,000 K-ra emelte fel.

Miskolcz. Miskolczi takarékegylet. Pataky Sándor bejegyeztetett, Grünwald Jakab igazgató töröltetett.

Monor. Monoreana takaré- és hitelintézet részvénytársaság. Deák Ciril igazgató töröltetett. Echim Mihály igazgató bejegyeztetett.

Nagymihály. Nagymihályi gazdasági bank részvénytársaság. Alaptőkéjét 200,000 K-ról 400,000 K-ra emelte fel.

Nagyszombat. Nagyszombati takarékpénztár. Nagy Pál dr. igazgató bejegyeztetett.

Nagy-szöllős. Nagyszőlősi általános takarékpénztár részvénytársaság. Ujhelyi István, Hermann Náthán, Larencz Béla igazgatók bejegyeztettek. Morvay Lajos dr., Blaskovics György és Némethy Samu igazgatók töröltettek.

Nagyteremia. Takaré- és hiteligylet, mint részvénytársaság Nagyteremián. Dörner Ede igazgató töröltetett. Günther Károly igazgató bejegyeztetett.

Nagyszalonta. Nagyszalontai népbank részvénytársaság. Csáky György és Szatmáry Lajos dr. igazgatók töröltettek.

N.-Bogsán. Bocsana takaré- és hitelszövetkezet mint részvénytársaság. Popovics Maxim igazgató töröltetett. Oprea Aurél dr. igazgató bejegyeztetett.

Nyitra. Nyitrai takarékpénztár. Mész Sándor igazgató töröltetett.

Nyitra. Nyitraisámbokrétvidéki takarékpénztár részvénytársaság. Gömöri Zsigmond dr. igazgató töröltetett.

Nyitra. Nyitrai hitelbank. Rudnay Béla és Boróczy Lajos igazgatók töröltettek.

Orosháza. Orosházi népbank részvénytársaság. Kiss István és Friedrich Nándor igazgatók bejegyeztettek. Rapcsák Emil dr. igazgató bejegyeztetett.

Pancsova. Pancsovai népbank. Bauer J. Ferencz és Roth Vilmos dr. igazgatók bejegyeztettek. Graff Gusztáv és May Márk igazgatók töröltettek.

Pápa. Pápai takarékpénztár. Galamb József elnökigazgató, Karlovitz Adolf alelnök, Piacsek Gyula igazgató bejegyeztettek, Bermüller Alajos elnökigazgató, Galamb József alelnök és Karlovitz Adolf igazgató töröltettek.

Pozsony. Pozsonyi iparbank. Steltzer Endre, Zsakovits Károly és Dohnál Rezső dr. igazgatók, Merényi Ödön elnök bejegyeztettek, Kovács György dr., Stiegler Sándor és Rumpelmayer János igazgatók töröltettek.

Pozsonyi I. takarékpénztár. Sommer István és Sprinzel Mór igazgatók töröltettek.

Resicza. Resiczai népbank részvénytársaság. Barbu József igazgató töröltetett. Netsch Hubert igazgató bejegyeztetett.

Salgotarján (Nógrád m.). Salgotarjáni népbank részvénytársaság. Alakult 1908. február 11. Alaptőkéje: 100,000 K, 500 drb 200 koronás részvény. Igazgatóság: Rákos Gyula (elnök), Gleidura Géza (alelnök), Kohn Lipót (igazgató), Balhauser István, Both Béla, Csirbesz Samu, Földiak Lipót, Hricsovszky András, Lövinger Rezső, Pollatsek Armin és Toth Gyula.

Siófok. Balatonvidéki takarékpénztár. Márkus Sándor igazgató bejegyeztetett, Sallay György igazgató töröltetett.

Szabadka. Szabadkai általános takarékpénztár részvénytársaság. Majláth István igazgató bejegyeztetett, Vojnics T. Gyula dr. igazgató töröltetett.

Szabadka. Takarékpénztár és zálogház részvénytársaság. Faltum Ferencz és Kapilovics Lukács igazgatók bejegyeztettek, Szaghmeiszter Gyula és Mamuzsich Albert igazgatók töröltettek.

Szabadka. Délmagyarországi Mercur váltóüzlet részvénytársaság. Kovács János, Pataki Vilmos és Schön Arthur igazgatók bejegyeztettek.

Szabadka. Délvidéki kereskedelmi részvénytársaság. Kasovitz Miksa igazgató bejegyeztetett.

Szerb nagyszentmiklós. Nagyszentmiklói népbank mint részvénytársaság. Czenczinger Ferencz igazgató töröltetett, ifjabb Fullajtár István igazgató bejegyeztetett.

Szemecz. Szemeczi takarékpénztár részvénytársaság. Popper Miksa igazgató töröltetett.

Szenicz. Szeniczi takarékpénztár egylet. Buzinkay Pál igazgató bejegyeztetett. Mayer Lázár igazgató töröltetett.

Szécsény. Szécsényi takarékpénztár részvénytársaság. Gutfreund Ignác igazgató töröltetett. Szigethy Ferencz igazgató bejegyeztetett.

Tab. Észak-somogyi közgazdasági takarékpénztár részvénytársaság. Deutsch Arnold igazgató bejegyeztetett. Ambrus Mór és Österreicher Ödön igazgatók töröltettek.

Tasnád. Tasnádi takarékpénztár egyesület. Balázs Béla igazgató töröltetett. Fischer József és Kósa Béla dr. igazgatók bejegyeztettek.

Temesvár. Temesvári első takarékpénztár. Petrus József dr. igazgató töröltetett.

Torna. Tornavidéki népbank részvénytársaság. König Menyhért, Weiszberger Bertalan, Brizsk Bernát és G. Doszpoly János igazgatók bejegyeztettek. Szabó József dr., Szóke Nándor dr. és Dorog sághy Barna igazgatók töröltettek.

Tótpelsőcz. Tótpelsőczyi takarékpénztár részvénytársaság. Pivarcsek György igazgató töröltetett.

Turócszentmárton. Turóczy magyar ipar és kereskedelmi bank részvénytársaság. Náthán Henrik és Groszmann Armin igazgatók töröltettek. Grosz Samu és Spitzer Albert igazgatók bejegyeztettek.

Ungvár. Ungmegyei takarékpénztár. Preusz Adolf dr. igazgató bejegyeztetett. Weinberger Mór igazgató töröltetett.

Vágsellye. Első vágsellyei takarékpénztár. Ifj. Thuróczy Károly igazgató bejegyeztetett. Bäck Adolf igazgató töröltetett.

Vásárosnamény. Vásárosnaményi földmives és kereskedelmi bank részvénytársaság. Glücksmann Jakab igazgató bejegyeztetett.

Verbó. Verbói takarékpénztár. Herzog Manó és Weinberger Pinkász igazgatók töröltettek.

Versecz. Verseczi szerb bank részvénytársaság. Alakult 1906. november 29-én. Alaptőkéje: 200,000 K, 4000 K részvény. Igazgatóság: Rancsin Márk dr., Nikolajevics István dr., Miletics Szlavko dr., Gyorsyevics Nancsics Velimir, Petrovics Vasza, Popovics Bozsidar, Popovics Demeter, Filipovics Péter, Dragics Izsó, Pantics Lyuba, Petrovics Lázár, Tomics Száva.

Zilah. Vigadó-szálloda részvénytársaság. Felszámol. Felszámoló: Plosz Gyula, Czetnek István, Fodor Dániel, Jakabfi Izsák, Kiss Ernő, Balogh Gyula és Fogarasi Lajos.

Aranyosgyéres. Aranyosgyéresi agyagipar részvénytársaság. Alakult: 1908. február 16-án. Alaptőkéje: 210,000 K, 1050 drb 200 K-s részvény. Igazgatóság: gróf Bethlen Bálint, Horváth Miklós dr., Fekete Ferencz, Király József, Lázár Mendel Simon, Erdélyi Elemér, Popesku György dr., Szenkovics Aurél dr., Smiel Dávid, Szenes Károly és Incze Lipót. Ügyvezető igazgatóság: Fekete Ferencz, Lázár Mendel Simon és Smiel Dávid.

Békéscsaba. Magyar műbutorgyár részvénytársaság. Felszámol. Felszámoló: Egyedi Artur dr., Loewenfeld Tivadar és Kun Ede felszámoló.

Dés. Első erdélyi részben szabadalmazott szivarka-hüvelygyár részvénytársaság. Hollender Sámuel dr. és Wetenstein Noé dr. igazgatók töröltettek.

Gyöngyös. Visontai szőlőtelep részvénytársaság. Dicenty Géza dr., Rosenfeld Emil és Rusz Jakab igazgatók bejegyeztettek. Spitzer László, Szabó Béla, Dudás Adolf, Ham Gyula, Hirschl Antal, Károly Lajos, Malatinszky György, Zrubka Ferencz, Deutsch József és Kovács P. Ferencz töröltetett.

H-Böszörmény. H-Böszörményi gőzmalom részvénytársaság felszámolásban. Megszűnt.

Jánoshalma. Felsőbácsi múmalom részvénytársaság. Jánoshalma. Alakult: 1908. január 4-én. Alaptőkéje: 150,000 K 150 darab 1000 koronás részvény. Igazgatóság: Molnár József, Fischer Vilmos, Hedl Adolf, ifj. Nagy Pál, Bányai Miksa dr., Schäffer Adorján dr., Láncai Félix dr. és Kassovitz Miksa.

Jászapáti. Gőzmalom és gőzfűrészes részvénytársaság Jászapáti. Rusvai Lajos, Hubai János és Mihályi K. János igazgatók bejegyeztettek. Berente Balázs igazgató töröltetett.

Kaposvár. Kaposvári vasöntő és gépgyár részvénytársaság. Kemény Samu és Hirsch Gusztáv igazgatók bejegyeztettek. Rappay Ignác és Bogyay Emil igazgatók töröltettek.

Lugos. Lugosi szeszegető finomítógyár és gőzmalom részvénytársaság. Schramm Ferdinand igazgató bejegyeztetett.

Miskolczi. Miskolczi villamosági részvénytársaság. Tolnay Kornél igazgató bejegyeztetett.

Moson-Szentjános. Katalin gőzmalom részvénytársaság. Trummer István igazgató töröltetett.

Nagykőrös. Nagykőrösi mészhomok és műkögyár részvénytársaság. Kovács Kálmán igazgató bejegyeztetett. Takács Béla igazgató töröltetett.

Pozsony. Pozsonyi villamosági részvénytársaság. Tolnay Kornél igazgató bejegyeztetett.

Pozsony-Ligetfalu. „Vesta“ kaptácsoló és zománczó művek részvénytársaság ezelőtt Westen P. betéti társaság. Riess Miksa cégvezetői jogosultsága bejegyeztetett.

Pozsony. Magyar optikai intézet Goerz K. P. részvénytársaság. Alakult 1908. január 25-ikén. Alaptőke 200,000 K, 200 db 1000 koronás részvény. Igazgatóság Bondy Emil (Bécs), Rinnebach Gyula Friedenau.

Rózsahegy. Magyar papirgyár részvénytársaság. Schrader Miksa, Zucker Viktor és Schulz Henrik cégvezetőiknek bejegyeztettek.

Temes-Saagh. Temes-Sághi téglagyár részvénytársaság. Zeimann Antal és Gandier György igazgatók bejegyeztettek. Ribariu Romulus és Pantia Vaszili igazgatók töröltettek.

Zsolna. Zsolnai cement és mészgyár részvénytársaság. Kornfeld Zsigmond, Barcza Károly, Ohrenstein Henrik, Spitzer Ede és Mandl dr., Breuer Lipót igazgatók cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. Kardos Arnold, Kompis Péter, valamint Kohut Milán dr. igazgatók töröltettek.

Szövetkezetek a vidéken.

Alsószece (Bars m.). Alsószecei fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Alakult 1908. január 31-én.

Balatonboglár (Somogy m.). Balatonboglári földmunkások házépítő szövetkezte, mint az O. K. H. tagja. Alakult 1908. márczius 4-én.

Egyházbér. Egyházbéri tejszövetkezet. Megszűnt.

Garammikola (Bars m.). Garammikolai fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Alakult 1908. márczius 20-án.

Ispánmező (Szolnok-Doboka m.). Ispánmező községi hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Felszámol.

Izsa (Komárom m.). Izsai hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Alakult 1908. február 9-én.

Korláthelmec (Bereg m.). Korláthelmeczi hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Alakult 1908. február 16-án.

Lele (Szilágymén m.). Lelei fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Alakult 1908. február 23-án.

Muzs (Komárom m.). Muzslai keresztény hitelszövetkezet. Alakult 1908. február 9-én.

Ózd (Borsod m.). Ózdi szikvizgyártási szövetkezet. Alakult 1907. december 15-én.

Pernek (Pozsony m.). Pernek és vidéke keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Alakult 1908. február 16-án.

Ruttka. Ruttikai vasuti alkalmazottak huszfogyasztási szövetkezte. Felszámol.

Sátorajauhely. Kereskedők, iparosok és gazdák hitelszövetkezte. Alakult 1908. február 5-ikén.

Topolya. Első topolyai kiházasító szövetkezet. Felszámol.

Turóluka (Nyitra-m.). Turólukai gazdasági és fogyasztási szövetkezet. Felszámol.

Závada (Nyitra-m.). Závadai hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Felszámol.

Zsolna. Zsolnai gazdasági és ipari hitelszövetkezet. Felszámol.

Szerkesztői üzenetek.

Bank. A keresk. törvény 189. §-a értelmében az igazgatóság köteles ama korlátokhoz alkalmazkodni, melyekhez képviselői joga az alapszabályok vagy közgyűlési határozatok által kötöttet s ha az igazgatóság tagjai megbízásuk határain túlnemmenek, minden ebből eredő kárért egyetemleg felelnek. Az alapszabályokban s közgyűlési határozatokban nem gyökerező, az ügyvitellel szükségkép kapcsolatban nem illő oly transzaksiók keresztülvitele tehát, melyek esetleg kárt eredményeznek, ezen kár megtérítését szüli. A fiók felállítása káros lesz, utólagos jóváhagyás reményében belemehet annak létesítésébe, de ha az ellenkezőtől van oka félni, a közgyűlés döntő határozatának bevarása mutatkozik célszerűnek.

Gazdasági és iparbank, Szeged. Az ugyanazon adós ellen fennálló, habár különböző időben is bekebelezett tartozásokról kiadott törlési engedélyre az okiratokban említett tartozások összegétől számított összegű bélyeg ragasztandó. Az önk esetében 1600 K után 5 K-s bélyeg ragasztandó a törlési engedélyre.

Lippa. Részvénykibocsátási illeték címén egy-egy részvény névértéke után számított II-od fokozatu illetéknek a kibocsátott részvények számaival való szorzatának megfelelő bélyeg fizetendő be. A kibocsátott új részvények árfolyamához az illeték-kiszámitásnak semmi köze. Az önk esetében: 200 K II. fok. 64 fillér 200 drb új részvény = 128 K fizetendő részvénykibocsátási illeték címén, tekintet nélkül arra, hogy milyen árfolyammal kerültek azok piacra.

Kiadótulajdonos: Apolló irodalmi és nyomdai részvénytársaság

Helyi és helyközi (interurbán) telefon : 7-99. sz.

Meghívó.

Lipótvárosi kereskedelmi hitelintézet m. szövetkezet

1908. április hó 18-án délelőtt 11 órakor, Budapesten az intézet helyiségében V., Hold-utca 15, tartja

I. rendes közgyűlését,

melyre a t. tagokat ezennel meghívjuk.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről, a mérleg és zárszámadások előterjesztése, a nyereség hova fordítása feletti határozat.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, határozata a felmentvény megadása tárgyában.
3. A felügyelő-bizottság megválasztása.
4. A tagok részéről teendő esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A tagsági igazolványok, melyek a közgyűlésen való részvételhez és a szavazati jog gyakorlásához okvetlen szükségesek, a betéti könyv vagy részjegy felmutatása ellenében április hó 15-ig bezárólag, a hivatalos órák alatt adatnak ki a szövetkezet helyiségében. Az eredeti mérleg az intézet helyiségében a t. tagok rendelkezésére áll.

Mérleg-számla: Vagyon: Készpénzkészlet 5734.55 K. Leltár-számla 1500 K. Kölcsön-számlák 102,741.83 K. Értékpapír-számla 2107.78 K. Összesen 112,084.16 K. — Teher: Részjegytöke-számla 45,000 K. Üzletrészítke-számla 19,372 K. Tartalékalap-számla 1537.94 K. Biztosítéki alap-számla 4076.10 K. Takarékbetét-számla 41,820 K. Nyereség 278.12 K. Összesen 112,084.16.

Nyereség- és veszteség-számla: Beiratási díj 1184.— K. kamat, kezelési költségek, jutalékok 8912.86 K. összbevétel 10,096.86 K. — **Kiadások:** Kamat 764.77 K. költség és házbér 4152.83 K. tiszti fizetések 2160.— K. leírás leltár-számlából 240.03 K. alapítási számla leírás 200.— K. szervezési számla leírás 2301.11 K. Nyereség 278.12 K.

Az év folyamán belépett 197 tag 452 részjeggyel és 370 üzletrészszel
 " " kilépett 2 " " 3 "
 Maradt az év végén 195 tag 450 részjeggyel és 367 üzletrészszel.

Az igazgatóság.

Jelen mérleg nyereség- és veszteség-számlát megvizsgálta és helyesnek találta:

3392

a felügyelő-bizottság.

Fővárosi Nyomda

vonalzó és könyvkötő részvénytársaság

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 39. sz.

Készít mindennemű nyomtatványt díszes és modern kivitelben, úgymint: hírlapokat, folyóiratokat, kereskedelmi nyomtatványokat, részvényeket, betéti és befizetési könyveket, árjegyzékeket, évi jelentéseket, zárszámadásokat, törlesztő íveket, számlákat, levélpapírokat, stb. ==

Üzleti könyveket
 a kereskedelem és bank-szakma minden ágazata számára, tartós és cél-szerű kivitelben jutányos áron gyártunk.

Vonalzó intézetünkben mindennemű vonalzási munkát a legrovidebb idő alatt készítünk. ==

Az új vámtarifák kézikönyve,

== betűsoros tárgymutatóval, ==

Ára füzve 4 kor. Vászonnkötésben 4 kor. 60 fill.

Megrendelhető a «Magyar Pénzügy» kiadóhivatalánál, Budapest, V., Sas-utca 13.

Pályázati hirdetések.

A Székelyhidi Népbank

gyakornoki állásra

pályázatot hirdet.

Évi fizetés 600 korona.

Pályázhatnak felső kereskedelmi iskolát végzett ifjak.

Megválasztott az állást május 1-én tartozik elfoglalni.

Székelyhid, 1908. április 2-án.

3385

Az igazgatóság.

A Nyirbátori általános hitelintézet részvénytársaság igazgatósága ezennel pályázatot hirdet **pénztárnoki állásra,**

mely nevezett pénztárnoknál 1908. évi június 1-ső napján töltendő be. Pályázók kérvényeiket eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaik másolatával f. évi április hó 25-ig küldhetik be fenti intézet címére. **Évi fizetés 1200 korona és 400 korona lakbér s alapszabályszerűleg megállapított jutalék.** A megválasztandó pénztárnok 10,000 korona övadékot tartozik letenni és egy évi próbaszolgálat után véglegesítetik.

Nyirbátor, 1908. április 2.

3386

Az igazgatóság.

A Nagykőrösi községi takarékpénztár igazgatósága **segédkönyvelői állásra**

pályázatot hirdet.

Évi fizetés 1200 korona és jutalék.

Pályázhatnak kereskedelmi iskolát végzett, katonai kötelezettségüknek eleget tett és gyakorlattal bíró fiatal emberek.

A pályázati kérvények kellően felszerelve **április hó 20-ig** nyújtandók be.

Az állás azonnal, de legkésőbb május 1-én foglalandó el.

Nagykőrös, 1908. április 5.

3387

Az igazgatóság.

Az Aranyosmaróthi takarékpénztári részvénytársulatnál újonnan rendszerezített

könyvelő gyakornoki állásra.

Évi 200 kor. lakpénz és némi jutalék mellett rendes évi fizetés: első évben 900 kor., második évben 1000 kor., harmadik évben 1200 kor., negyedik évben 1400 kor. és ötödik évben 1600 kor., melynek leteltével a rendes tisztviselők sorába lép évi 1800 kor. kezdőfizetéssel és 540 kor. lakpénzzel.

Két évi működés után a közgyűlés által véglegesíthető és ez esetben a nyugdíjképesek sorába lép.

Csakis felsőbb kereskedelmi iskolát végzettek pályázhatnak.

Magyarul és németül sajátkezűleg irt és bizonyítvány-másolatokkal felszerelt kérvények 1908. április 20-ig bezárólag adandók be.

Az állás 1908. évi május hó 1-én elfoglalandó.

Kelt Aranyosmaróton, 1908. évi március hó 26-án.

Az igazgatóság.

A Büdzentmihályi Gazdasági és Kereskedelmi R. T. igazgatósága a lemondás folytán megüresedett

könyvelői állásra

pályázatot hirdet.

Pályázhatnak felső kereskedelmi iskolát végzett oly munkaezők, kik hasonló pénztárnoknál legalább 3 évig önállóan működtek és mérlegképesek. **Az állást legkésőbb f. évi április hó 20-ig kell elfoglalnia. Fizetés évi 1800 korona.**

A pályázatok Suhajda Béla igazgatósági elnök urhoz Tiszabüdre intézendők.

3357

Pályázati hirdetés.

Irodai gyakorlattal bíró
fiatal tisztviselő

kezdőfzetéssel állandó alkalmazást nyerhet **fővárosi részvénytársaságnál**. Írásbeli ajánlatok fizetési igény jelzésével a Magyar Pénzügy kiadóhivatalába (Budapest, V., Sas-utca 13), «20,000» jellegével kéretnek.

MAGYAR

SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Villamossági Részvénytársaság

Budapest, V., Lipót-körut 5. Gyar: Pozsonyban.

Telefon-szám: 211. és 212. — Távirat-czim: Siemensschuckert.

Készít: Villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Elektrolytikus berendezéseket. Villamos vasutakat. Bánya-vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat, motorokat, vezetékhanyagot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsoló-készülékeket, biztosítókat, wattóra-számlálókat (Schuckert-rendszer), mérő-készülékeket. Vezeték-berendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító-testeket. Ivlámpa-szeneket.

KÜLÖNLEGESSÉGEK:

Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos furó-gépek, villamos bányafuró-gépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

1872

MAGYAR RÉZHENGERMŰVEK RÉSZV.-TÁRS.

ezelőtt
Chaudoir Gusztáv és Társa.
Budapest, V., Vízafogó 1460. sz.

Sürgőnyezim: Chaudoir, Budapest. Telefon. Készítenek: 3064

tűszekrényhez vörösréz-lemezeket, közönséges vörösréz-lemezeket különféle nagyságban és minőségben. Sárgaréz-, tombak- s bronzlemezeket, tárcsákat, stb. Vörösréz-, sárgaréz- és tombak-rudakat gömbölyű, négyszögletes, lapos és fagon-alakban. Vörösréz-, sárgaréz- és tombak-csőveket (forrasztás nélküli vont csövek). Elektrolit és vörösréz-huzal, bronzhuzal, sárgaréz- és tombak-huzalokat.

Kitűnő kereset

kinálkozik előkelő, könnyű mellékfoglalkozás révén, erélyes, intelligens urak számára. Szíves ajánlatok „Kitűnő kereset 1646” jellege alatt a Magyar Pénzügy kiadóhivatalához, Budapest, V., Sas-utca 13. sz. kéretnek. 3129

A 25185. számú
„Lőfegyver által okozott lökés hasznosítása”

czímű magyar szabadalom tulajdonosa, gyártási engedélyek adása céljából, érdeklődőkkel összeköttetést keres. Ajánlatokat „Sjögren” jelige alatt **S. Gumaelti**, hirdetői iroda, **Stockholm** (Svédország) továbbít. 3384

A 24560. számú
„Kapcsolás, fékkészülék, tengelyek és szíjtárcsákhoz”

czímű magyar szabadalom tulajdonosa, gyártási engedélyek adása céljából, érdeklődőkkel összeköttetést keres. Ajánlatokat „Rundström” jelige alatt **S. Gumaelti** hirdetői iroda, **Stockholm** (Svédország) továbbít. 3383

Makulatura-papír

kapható lapunk kiadóhivatalában Budapest, V., Sas-utca 13. szám, 100 kg.-ként 12 korona, 3 mm. vételnél 10 korona.

Eredeti Singer varrógépek

a legjobb házi használatra és ipari célokra. Az eddigi eladás 14 milliót meghalad. Eladás kedvező részletfizetésre. Ingyen oktatás a divatos műhímzésben. — Fiokok hason czég alatt minden nagyobb vidéki városban.

Singer Co. varrógép részvénytársaság

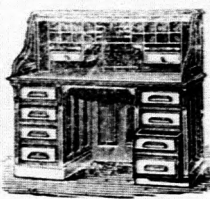
Budapest, IV., Semmelweis-utca 14., VII., Teréz-körut 21., Buda: III., Fő-ut 51. szám.

Kiselejtezett irományokat,

levelezéseket, üzleti könyveket a megsemmisítés kötelezettsége mellett állandóan a legmagasabb áron vásárolnak

Bunzl és Biach Budapest.

Telefon 50-81.

Modern amerikai irodaberendezések

1898-b redőnyös íróasztalok és okmány szekrények, forgatható székek

Szolid és tetszetős kivitelben

Hirsch és Társa, Budapest, V., Lipót-körut 12. Telefon 84-27.

Fővárosi nyomda, vonalzó és könyvkötő részvénytársaság, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 39.

HIRSCH ÉS FRANK

Gyártási ágak

Szerszámgépek, közlőművek, vegyipari gépek, téglagyári gépek, emelő és szállító eszközök, gép, építési, csatornázási és kereskedelmi öntvény. Öntöttvas tömegárúk. Apró vasárúk.

Budapest-Salgó-Tarjáni Gépgyár és Vasöntő r.-t.

Gyárak: Budapesten és Salgótarjánban

Alapított 1882. évben

BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 34.

Évi jelentések Zárómérlegek

nyomdai készítését elvállalja jutányos áron

Károlyi György kő- és könyvnyomdája

Budapesten, V., Dorottya-utca 10.

Papirkereskedése szállít papír-, író- és irodaszereket kifogástalan minőségben.